Инсон манфаатлари — олий қадрият

АДОЛАТ

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ 22 ФЕВРАЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

2006 ЙИЛ 15 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА ● СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА ● № 38 (584) ● www.adolat.uz ● E-mail: adolat_gazeta@mail.ru

ШИФОКОРЛАР БАЙРАМИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан тасдиқланган ва 13 сентябрь куни эълон қилинган "Ўзбекистон Республикаси Тиббиёт ходимлари кунини белгилаш тўғрисида"ги қонуни тиббиёт ходимларини қувонтириб юборди.

— Тақвимда бизнинг касб байрамимиз йўқ эди, — дейди Андижон давлат тиббиёт институти клиникасининг биринчи жарроҳлик бўлими жарроҳи, доцент, "Меҳнат шуҳрати" ордени соҳиби Жўрахон Саидхўжаева. — 1 октябрда бутун мамлакатда ўз касб байрамини кенг нишонлайдиган ўқитувчиларга ҳавасимиз келарди. Энди эса шифокорларнинг ҳам қонун томонидан белгиланган байрам куни ноябрнинг иккинчи якшанбасида нишонланадиган бўлди. Бу рамзий маънога эга. Негаки, 1998 йилнинг ноябрида Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш давлат дастури қабул қилинган эди. Шу пайтдан бошлаб, одамлар соғлигини ҳимоя қилиш соҳасида кенг кўламли ўзгаришлар амалга оширилди. Касалликни даволашга эмас, балки унинг олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар бугунги кунда ўз самарасини бермоқда.

Давлат дастурига мувофиқ Андижон вилоятида ўнлаб замонавий қишлоқ врачлик пунктлари барпо этилди, кўпгина даволаш муассасалари капитал таъмирланди. Мустақиллигимизнинг 15 йиллигига Асака шаҳрида диспансер капитал таъмирдан сўнг фойдаланишга топширилди, бир қанча қишлоқ врачлик пунктлари, Андижон туманидаги Куйганёр қишлоғида эса фахрийлар учун мўлжалланган соғломлаштириш маркази ишга туширилди. Шифохоналар ва поликлиникалар замонавий ташҳис қўйиш ва даволаш ускуналари билан жиҳозланмоқда. Фарғона водийсида энг йирик тиббиёт муассасаси ҳисобланган клиникамиз ҳам янгиланмоқда.

Мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимига, халқ саломатлигини ҳимоя қилаётган шифокорларга катта эътибор берилмоқда. Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 15 йиллиги муносабати билан бир гуруҳ шифокор ва ҳамширалар давлат мукофотлари билан тақдирланди. Улар орасида мен ҳам борман.

Тиббиёт ходимларининг касб байрами тўғрисидаги қонунни ҳамкасбларим катта хурсандчилик билан қабул қилди. Юртбошимизнинг биз, тиббиёт ходимларига кўрсатаётган ғамхўрлиги ва эътибори халқ фаровонлиги йўлида янада кўпроқ ғайрат билан ишлашга ундайди.

ЎзА мухбири
С.Шукуров ёзиб олди

Сарҳисоб

ХАЛҚ МАНФААТИ, АДОЛАТ МЕЗОНИ

каби тамойиллар бундан кейин ҳам фаолиятимизнинг асосий мезони бўлиб қолаверади

Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА,
Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби, партиянинг Олий Мажлис Қонунчилик Палатасидаги фракцияси раҳбари

Ўзбекистон ўтган қисқа давр ичида ўзининг тараққиёт ва ривожланиш йўлини белгилаб олди. 15 йиллик тарих жаҳон ҳамжамияти олдида бу мамлакатнинг кучи ва қудратини, мўъжизакор салоҳиятга эга эканлигини яққол исботлаб берди.

Дарҳақиқат, қўлга киритган ютуқларимизнинг таърифига сўз ожиз. Иқтисодиётда, маданият ва маорифда, санъатда қўйингки, турмушимизнинг ҳар бир қиррасида ижобий ўзгаришлар, янгиланишлар рўй бердики, буларнинг ҳаммаси Мустақиллик солномасини безаб турибди. Айниқса, кишилар онги ва тафаккуридаги юксалиш, уларда озод юрт ва эркин ҳаётга муҳаббат каби улуғвор туйғуни қарор топишини ҳеч бир мезон билан ўлчаб бўлмайди, албатта.

Бинобарин, тараққиёт поғоналаридан қанча илгарилаб борсак-да, юртимиз шаъни ва обрўси дунё узра тобора довруғ, шуҳрат топса-да ҳеч бир фуқаро ўз зиммасидаги масъулиятни шунчалик ортиб боришини ҳам унутмаслиги даркор. Масъулият ҳисси Ватан озодлиги, равнақи ва осойишталигида энг зарур омил эканлигини англаб етишимиз лозим. Бир сўз билан айтганда Ватан, Мустақиллик, тараққиёт бу – масъулият демакдир.

Мустақиллик йилларида фуқароларимиз сиёсий ҳаётида ҳам бир қатор муваффақиятларга эришилди. Буюк келажак қуришдек олий мақсад йўлида мустаҳкам пойдевор яратилди. Кучли фуқаролик жамияти сари аниқ ва изчил ислоҳотлар амалга оширилди. Чунончи, олдимизга қўйилган олий мақсадлар – бозор иқтисодиётига ўтиш, ҳуқуқий демократик жамиятни барпо этиш, халқ фаровонлигини оширишга эришишни фуқаролик жамиятининг негизи бўлмиш сиёсий институтларсиз тасаввур этиб бўлмас эди. Зеро, жамиятнинг энг фаол қисми бўлмиш фуқароларни бир ғоя асосида бирлаштириб, аниқ амалий мақсад сари йўналтириш, шу орқали сайлов тизимини такомиллаштиришда сиёсий партияларга кенг имкониятлар берилди.

Изчиллик билан олиб борилаётган ислоҳотлар самараси, айниқса, икки палатали профессионал парламент шаклланишида яққол кўринди. Республикамиздаги мавжуд партиялар эндиликда сиёсий ҳаёт саҳнасида ҳақиқий беллашув, рақобат майдонида фаолият кўрсата бошлашди. Парламентнинг қуйи палатасида бешта сиёсий партиянинг фракциялари шаклланди. Ҳар бир партия олий вакиллик ҳокимиятда ўз вакилига эга, партиявий дастур ҳамда сайловолди ғояларни амалга ошириш учун сиёсий элитаси мавжуд.

Икки палатали парламент олдига қўйилган стратегик вазифа — ёш давлатимизнинг барча соҳаларида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий пойдеворини яратиш, қонун устиворлигини таъминлаш, мавжуд қонунчиликни такомиллаштириш ва парламент ваколатларини янада ошириш ҳамда мустаҳкамлашдан иборатдир. Бунда, албатта, партия фракцияларининг таҳлилий нуқтаи назари, баъзи бир қонунлар бўйича танқидий ёки мулоҳазали позициялари жуда муҳим.

(Давоми 2-бетда)

Фракция йиғилиши

МЕҲР-МУРУВВАТ — АЗАЛИЙ ҚАДРИЯТ

Фракция йиғилишидаги муҳокамадан лавҳа

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2007-2010 йилларда ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларни аниқ ижтимоий муҳофаза қилиш ва уларга ижтимоий хизмат кўрсатишни янада кучайтириш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида»ги қарорининг мазмун-моҳияти, аҳамияти тўғрисида тўлиқ маълумотга эга бўлиш мақсадида ташкил қилинган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси «Адолат» СДП фракциясининг йиғилишига Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги Бош бошқармаси бошлиғи Алишер Иноқов таклиф этилди.

— Бу Дастурда асосан уч йўналишдаги вазифалар белгиланган, — деди йиғилишда сўзга чиққан Алишер Иноқов. — Булар ижтимоий хизмат кўрсатиш тизимини кучайтириш, ёлғиз кексаларни даволаш ва соғломлаштириш, геротологик ва гериатрик ёрдамни кучайтириш, шунингдек уй-жой шароитларини яхшилашдир. Ушбу йўналишларнинг ҳар бири бўйича аниқ вазифалар белгилаб берилган.

Хусусан, ногиронларга реабилитацион техник воситаларни ижарага беришни ташкил этиш, ёлғиз кексалар ва ногиронларнинг яшаш жойларига бориб, уларга уй юмушларида кўмак беришни йўлга қўйиш, чекка ҳудудларда яшовчи ёлғиз кексаларга тиббий-ижтимоий кўмак бериш мақсадида мобиль гуруҳ тузиш, «Мурувват» автобусларини ташкиллаштириш кабилар шулар жумласига киради. Бундан ташқари, уруш ва меҳнат фахрийларини физиологик даволаш учун «Тахиатош» санаториясини қурилиши, Самарқанд вилоятидаги «Марварид» профилактик санаторийсини қайта таъмирлаш кўзда тутилган.

— Мустақилликка эришган кунимизданоқ ҳукуматимиз – ногиронлар, болалар, нафақахўрлар, ёлғиз оналар, талабалар ва бошқа фуқароларга мунтазам равишда кўмак бериб келмоқда, — деди фракция раҳбари Дилором Тошмуҳамедова. — Мазкур қарор мамлакатимизда олиб борилаётган сиёсатнинг нақадар инсонийлик ва адолат тамойилларига асосланганлигининг яна бир яққол ифодасидир. Яқинларига меҳр-мурувват кўрсатиш ва ёрдамга муҳтож инсонларга ғамхўрлик қилиш ўзбек халқининг азалий қадриятларидан ҳисобланади.

(Давоми 2-бетда)

МУҲОКАМАДА АНИҚ ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида «Адолат» СДП фракциясининг йиғилишида Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг ялпи мажлисида муҳокама қилинадиган масала — Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 2006 йил биринчи ярим йиллиги якунлари бўйича ижроси тўғрисида сўз юритилди. Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар қўмитаси аъзоси Шавкат Тешаев 2006 йилнинг 1-чорагида Давлат бюджетининг даромад ва харажатларига доир маълумотлар ҳақида сўзлаб берди.

— Бу йил илк бора Давлат бюджетидаги белгиланган режа ортиғи билан, яъни профицит билан бажарилди, — деди маърузачи ўз сўзида. — Фермерлик, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ривожланиши ҳисобига ялпи ички маҳсулот ҳажми ортди. Шунингдек, маҳаллий бюджетдаги барча ташкилот ёки муассасаларни дотациядан чиқариш, касаначиликни ривожлантиришга катта эътибор қаратиляпти. Бунинг натижасида аҳоли турмуши кун сайин фаровонлашиб бормоқда.

Шундан сўнг кун тартибидан ўрин олган иккинчи масала — *"Йод етишмаслиги касалликларининг олдини олиш тўғрисида"ги* қонун лойиҳаси муҳокама этилди.

— Юртимизда йод моддаси етишмаганлиги туфайли бўқоқ касаллигига чалинган инсонлар кўпчиликни ташкил қилади, — деди фракция аъзоси Зуҳра Ботирова. — Буни бартараф этиш учун озиқ-овқат маҳсулотлари таркибини йод моддаси билан тўйинтириш муҳим аҳамият касб этади. Шубҳасиз, ушбу қонун лойиҳаси халқимизнинг саломатлигини сақлаш учун хизмат қилади. Аммо қонун қабул қилишдан олдин баъзи камчиликлар ҳақида чуқур ўйлаб кўриш керак. Аввало, қонун лойиҳасининг номини ўзгартирсак. Ҳеч қаерда йод етишмаслиги касаллиги деган атама йўқ. У йод моддаси танқислигидан келиб чиқувчи касалликлар деб юритилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Шунингдек, йиғилишда Марказий аппарат вакиллари партиянинг жойлардаги фаолиятига тўхталишди. Маълумки, партия низомига мувофиқ, ҳудудий Кенгаш котиблари Сиёсий Кенгашга ўз фаолиятлари ҳақида ёзма равишда ҳар ҳафтада ахборот бериб бориши керак. Хусусан, ҳар бир ҳудудий Кенгаш Марказий аппаратга сайланган депутатлар фаолияти, вилоят Кенгашлари Ижроия Қўмиталари фаолияти, фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг маслаҳатчилари этиб сайланган «Адолат» СДП аъзолари, шу билан бирга жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари ҳақида ёзма маълумот тақдим этиши лозим. Аммо маҳаллий Кенгашлар томонидан қониқарсиз маълумотлар берилаётгани сабабли Марказий аппарат таҳлилий ҳужжат тайёрлай олмаётганлиги таъкидланди.

Ҳозирги кунга қадар Сирдарё, Андижон, Навоий, Жиззах, Хоразм, Самарқанд, Фарғона, Бухоро вилоятлари Кенгашларининг Ижроия Қўмиталари тузилган ва улар йиғилишларда кўрилган масалалар юзасидан Марказий аппаратга мунтазам равишда ахборот бериб келмоқда. Бироқ Тошкент, Наманган, Сурхондарё, Қашқадарё вилоятлари ва Тошкент шаҳар Кенгашлари Ижроия Қўмиталари ҳанузгача шаклланмаган. Бунинг оқибатида жойларда партиянинг тарғибот-ташвиқот ишлари суст олиб борилмоқда.

Йиғилиш сўнгида кўриб чиқилган барча масалалар юзасидан таклиф-мулоҳазалар билдирилди.

Ўз мухбиримиз

ЯНГИ ТИББИЙ МАСКАН

Республикамизда қишлоқ аҳолисига намунали тиббий хизмат кўрсатиш борасида, муайян ишлар амалга ошириляпти. Сиҳат-саломатлик дастури асосида жойларда замонавий қишлоқ врачлик пунктлари қурилаётгани ва халққа беминнат хизмат кўрсатаётгани фикримиз далилидир.

Яқинда Балиқчи туманидаги Оролхон қишлоғида янги қишлоқ врачлик пункти фойдаланишга топширилди. Замон талаблари даражасида жиҳозланган, зарур тиббий асбоб-анжомлар билан таъминланган янги шифо маскани қишлоқнинг 5 минг нафардан зиёд аҳолисига хизмат кўрсатади.

— Янги қишлоқ врачлик пунктининг Мустақилликнинг 15 йиллиги байрами шодиёналари давом этаётган айни кунларда фойдаланишга топширилиши ҳаммамиз учун қўшалоқ тантана бўлди, — дейди туман марказий шифохонаси бош врачи ўринбосари А.Турғунов. — Ушбу тиббий масканда физиотерапия, эмлаш, доялик хизматлари каторида шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш учун ҳам барча шароитлар мавжуд.

А.МАҲМУДОВ,
"Адолат" мухбири

Суҳбат

ИСТИҚЛОЛ БИЗГА ЎЗЛИГИМИЗНИ БЕРДИ

Андижон Давлат тиббиёт институти ректори, профессор, Олий Мажлис Сенати аъзоси, "Адолат" СДП Андижон вилоят Кенгаши биринчи котиби Мамазоир Хўжамбердиев билан суҳбат

Андижон вилоят партия Кенгаши тадбиридан лавҳа

— Биз яқиндагина Мустақиллигимизнинг 15 йиллигини катта шодиёналар билан нишонладик. Ҳали юртимиз бўйлаб бу улуғ байрамнинг шукуҳи кезиб юрибди. Энг қувонарлиси, Мустақиллик байрами одамларимизнинг юрагидаги энг азиз байрамга, ҳаётининг бахтли кунларидан бирига айланиб улгурди. Бу қутлуғ кунларни кўришни ота-боболаримиз узоқ кутишган, аммо орзулари ушалмаган. Ана шу орзулар рўёбини биз, бугунги авлод вакиллари кўриб, Истиқлол берган имкониятлардан фойдаланаяпмиз. Шунинг учун ҳам энг азиз неъмат — Мустақилликни қадрига етиш, уни мустаҳкамлаш йўлида фидойилик кўрсатмоқ лозим.

Мустақил бўлганимизга эндигина 15 йил бўлди. Бу жуда қисқа вақт. Аммо мана шу вақт ичида катта ютуқларни қўлга киритдикки, буни сўз билан ифода этиш мушкул. Биргина Андижонимизнинг Асака шаҳридан чиқаётган автомобилларни ким ўйлаган эди, ўн беш йил аввал ўзимизнинг юртимизда ишлаб чиқарилади, деб. Ёки ҳар бир шаҳар ва туманда қурилаётган замонавий касб-ҳунар коллежлари, мактаблар, муҳташам спорт мажмуалари, кенг ва равон йўллар, қўйингки, барча-барчаси кўрган кўзни қувонтиради.

Мисол тарзида айтадиган бўлсам, 2000 йилда институтимиз ҳар томонлама қулай, кўркам, замонавий асбоб-анжомлар билан тўла жиҳозланган янги бинога кўчиб ўтди. Бугун педагогик жамоамиз янги бинода, янги талаблар даражасида зўр иштиёқ ила фаолият кўрсатаяпти. Уларнинг 56 нафари фан доктори ва профессорлар, 184 нафари фан номзоди, доцент илмий лавозимига эга. Ана шундай фидойиларнинг жонбозлиги туфайли кўплаб ютуқлар қўлга киритилаяпти.

— Институтда жорий қилинган янгиликлар ҳақида ҳам гапириб берсангиз?

— Албатта, фан ва таълимнинг сунги янгиликлари, илғор тажрибаларидан самарали фойдаланаяпмиз. Масалан, республикамиздаги тиббиёт олийгоҳлари ичида биринчилардан бўлиб масофали ўқитиш ва мультимедия технологияларини жорий қилдик. Ўқитиш жараёнларини замон талабалари даражасида ташкиллаштириш учун компьютер маркази очилди, интернет тизимига ўтилди. Айни дамда 427 дона сўнгги русумдаги компьютер жамламалари профессор-ўқитувчилар ва талабалар ихтиёрида. Айниқса, интернетда олийгоҳ ўзининг сайтига эгалиги имкониятларимизни янада оширишга хизмат қилаяпти.

— Хориждаги институтлар билан ҳамкорлик қандай йўлга қўйилган?

— Мустақиллик шарофати билан хориждаги институтлар билан ҳамкорлик ўрнатиш имкониятига эга бўлдик. Жумладан, телемедицина алоқаси муваффақиятли амалга ошириляпти. Шу йилнинг 26 март куни мамлакатимизда биринчилардан бўлиб Москвадаги А.Н.Бакулев номли юрак қон-томир хирургияси илмий маркази билан телекўприк очилди.

Унда юрак пороги бор беморларни жаҳондаги нуфузли марказ директори, академик Л.Бокерия ва В.Подзолковлар консультация қилишди. Шунингдек, телекўприк чоғида Россиянинг жаҳонга танилган тиббиёт илми академикларининг маърузалари ҳам тингланди. Ушбу телекўприк бир вақтнинг ўзида тўғридан-тўғри Москва, Саратов ва Андижон шаҳарларидаги тиббиёт олийгоҳларида кўрсатилди. Янгича усул талаба ёшларимизда яхши таассурот қолдираяпти.

(Давоми 2-бетда)

Муносабат

ВАТАН. МУСТАҚИЛЛИК. МИЛЛИЙ ҒОЯ

Ҳар учаласига ҳам бирдек тегишли бўлган садоқат, муҳаббат, фидойилик туйғулари чинакам эътиқодли кишилар учун ҳеч бир замонда ўзгармаган ва ўзгармайди ҳам. Зеро, Ватан — она каби ягона! Мустақиллик — энг олий орзуларнинг ушалиши! Миллий ғоя — онг ва тафаккур!

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси дастурининг бош қисмидаёқ ёзиб қўйилган: "Мустақиллик нафақат улуғ неъмат, балки ҳар бир давлат, халқ ва ҳар бир инсон зиммасига юкланган катта масъулият ҳамдир. У ҳар бир фуқародан бетиним меҳнат, изланиш, ташаббус, хуллас, барча ҳузур-ҳаловатлардан воз кечиб, ўзлигини Ватан равнақига бутунлай бағишлашни талаб қилади".

Чунки, мустақилликни сақлаб қолиш ва уни мустаҳкамлаб бориш осон иш эмас. Истиқлолнинг илк йилларини эсга олинг: қанча қийинчиликлар бўлди. Таъминот ва тақсимотда узилишлар юз берди. Ҳокимият илинжида уринганлар тўғаноқлар солишди. Жойларда оломонни кўчага етаклаб чиқиб, ёвуз кучлар бош кўтарди. Эски тузумдан сақланиб қолган дунёқараш ва тушунчалар ҳамда айрим одамлар онгидаги боқимандалик, лоқайдлик иллатлари ишларимиз суръатига ҳалақит берди.

Айни шундай машаққатли кезлардаям биз, Президентимиз Ислом Каримов раҳномалигида мустақиллик, миллий маънавият, миллий қадрият, тил, тарих ва баркамол авлод тарбияси масалаларига изчил эътибор бердик.

"Кишилар онгини эски тузум асоратларидан холос этиш, улар қалбига янгича тафаккур, янги мафкура ғояларини сингдириш бир-икки йиллик иш бўлмай, балки узоқ давом этадиган жараён эканига бугун ишонч ҳосил қилмоқдамиз, — деганди Юртбошимиз 1999 йил ўзининг "Ҳушёрликка даъват" асарида. — Ҳозирги энг муҳим энг долзарб вазифамиз — жамиятимиз аъзоларини, авваламбор вояга етиб келаётган ёш авлодни камол топтириш, уларнинг қалбида миллий ғоя, миллий мафкура, ўз Ватанига меҳр-садоқат туйғусини уйғотиш, ўзлигини англаш, миллий ва умумбашарий қадриятлар руҳида тарбиялашдан иборатдир».

(Давоми 2-бетда)

ҲАФТА ЯНГИЛИКЛАРИ

● Тошкент шаҳрида 17-18 октябрь кунлари Ўзбекистон 2-халқаро пахта ярмаркаси бўлиб ўтади. Унда ўзбек пахтасини харид қилиш борасида шартномалар имзолашдан ташқари, хомашёни қайта ишлаш ва экспорт қилиш билан боғлиқ жараёнлардаги ҳамкорлик масалалар муҳокама қилинади.

● 63-Венеция халқаро кинофестивалида бош соврин — олтин шер ҳайкалчаси хитойлик режиссёр Цзя Чжан Кэ суратга олган "Турмуш тарзи" фильмига берилди.

● Ўзбекистоннинг Франциядаги элчихонаси ва «Жаҳон» ахборот агентлиги билан биргаликда буюк бобокалонимиз Амир Темурнинг 670 йиллиги муносабати билан «Қалб амри билан» деб номланувчи ҳужжатли фильм яратилди.

● Пойтахтимиздаги Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғида мактабдан ташқари таълим муассасалари фаолиятини такомиллаштиришга бағишланган маърифий кеча бўлиб ўтди.

● "Келажак овози-2006" танловининг Тошкент шаҳар босқичи якунланди.

● Хитой тадбиркорларининг муҳандис-техник кўргазмаси сентябрь ойининг охирида Тошкентда бўлиб ўтиши кутилмоқда. Кўргазмада Хитойнинг қурилиш, механик жиҳозлар, импорт-экспорт билан шуғулланадиган турли компания ва ташкилотлар иштирок этади.

● Пойтахтимиздаги "Жар" спорт-соғломлаштириш мажмуида каратэ бўйича ўтган Ўзбекистон кубоги мусобақалари ўтказилди. Унда умумжамоа ҳисобида қашқадарёлик каратэчилар биринчи, Тошкент шаҳри спортчилари иккинчи, андижонликлар учинчи ўриндан жой олди.

● Жаҳон банки дунёнинг 175 мамлакатида тадбиркорлик фаолияти учун яратилган имкониятлар таҳлилига бағишланган янги ҳисоботини эълон қилди. Сўнгги бир йил давомида бу борада энг фаол ислоҳотлар олиб борган давлат сифатида Грузия тан олиниб, у рўйхатда 37-ўринни эгаллади.

Ушбу сонда:

МОҲИР ЙЎЛСОЗ «АДОЛАТ» САФИДА — орден соҳиби — 2

ФАЛАСТИН ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФО БЕРДИ — хориж хабарлари — 3

ҒОФИЛ ЮРМАК ҲИКМАТДИН ЭМАС... — мозий бисоти — 4

ХАЛҚ МАНФААТИ, АДОЛАТ МЕЗОНИ

каби тамойиллар бундан кейин ҳам фаолиятимизнинг асосий мезони бўлиб қолаверади

(Давоми. Боши 1-бетда)

Қўмиталар қонунларга профессионал тарзда ишлов бериб, уларни юридик нормалар даражасига келтирса, партия фракциясини кўпроқ масаланинг концептуал жиҳатдан долзарблиги, унинг электорат манфаатларига мос келиши, қонундан келиб чиқадиган натижа ва оқибатлар қизиқтиради.

Муҳими, қонун устида ишлаш жараёнида қўмиталардаги фракция вакиллари имкон қадар фракция таклифларини асослаш орқали қонунга сингдиришга интилишади. Партия фракциясининг қўмиталар билан ҳамкорликда ишлаши учун барча шат-шароитлар яратилган. Мисол тариқасида шу йил Қонунчилик палатасига "Солиқ маслаҳатчиси тўғрисида"ги қонун лойиҳаси киритилганди. Ўзбекистон "Адолат" СДП фракцияси кўтаринки руҳда бу лойиҳани қўллаб-қувватлади. Зеро, мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантириш учун кейинги йилларда кенг кўламда жиддий чора-тадбирлар амалга оширилаётир. Ана шундай бир пайтда бундай қонуннинг қабул қилиниб, ҳаётга жорий этилиши тадбиркорларнинг ҳуқуқий ҳимоясида тубдан янги тизим юзага келишини белгилаб берган бўларди. Шу муносабат билан фракция мазкур мавзуда жаҳон тажрибасига оид материалларни йиғиб, мингга яқин тадбиркорлар билан учрашиб, қонунни барча нормаларини бирма-бир таҳлил қилди, "Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар" қўмитаси билан ҳамкорликда ишлади. Натижада Сенатнинг охирги ялпи йиғилишида мазкур қонун қўллаб-қувватланди.

Бунда, албатта, фракциямизнинг солиқ қонунчилиги соҳадаги тажрибаси, электорат билан доимий алоқадалиги ва қонуннинг моҳиятига катта аҳамият бергани қўл келди. Шу тарзда, бошқа қонун лойиҳалари қаторида тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган бошқа қонун лойиҳалари муҳокамасида ҳам вакилларимиз жонбозлик кўрсатишди.

Профессионал парламентдаги фракциялар фаоллигини белгилаб берувчи муҳим омил — бу муайян муаммони кўтариб чиқиш, уни таҳлили, — муҳокамасини уюштириш, айни муаммога доир қонунчиликдаги камчиликларни аниқлаш ва такомиллаштириш чораларини ишлаб чиқиш ҳамда мазкур жараёнда ҳукумат вакиллари билан мулоқотга киришишдан иборатдир. Шунингдек, сиёсий партияларнинг ўз нуқтаи назарига эгалиги, таҳлил қилиш қобилияти ва далиллар билан ишонтира билиш салоҳияти қонунчиликни такомиллаштиришда муҳим аҳамият касб этишига биз ўз фаолиятимизда гувоҳ бўлдик. Масалан, ўтиш даврида барча давлатларда юзага келадиган ҳолат — дори-дармон воситаларини қалбакилаштириш муаммосини фракциямиз кун тартибига қўйиб, таҳлил ва ўрганишлардан кейин, ҳукумат вакиллари, соҳа ходимлари иштирокида конференция уюштирди. Унда қилинган маърузаларда ушбу муаммонинг долзарблиги, асоратлари, дори-дармон бозоридаги бошқа камчиликлар яққол намоён бўлди. Муаммони ечими, албатта, биринчи галда қонунчиликни такомиллаштириш билан боғлиқлиги эътироф этилди. Конференция хулосалари бўйича фракция тавсиялари ишлаб чиқилиб, мазкур соҳа вазирлик ва идораларга тақдим этилди. Тез кунда мазкур тавсиялар қўллаб-қувватланган жавоблар олинди. Бу эса фракциянинг мавжуд соҳага оид қонунчиликка тегишли ўзгартиришлар киритиш ташаббуси билан чиқишига бўлди.

Мана шундай таҳлил ва муҳокамалар давра суҳбатларида ҳам амалга оширилаётир. Маълумки, партиямиз дастуридаги муҳим йўналишлардан бири — аёллар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоялаш ва жамиятда аёлларга муносиб ўрин эгаллашларига кўмаклашишдир. Аёллар траффиги муаммосига бағишланган давлат идоралари вакиллари, нодавлат ташкилотлари ва партия фаоллари иштирокидаги давра суҳбати жараёнида муаммонинг туб негизидаги ётган омиллар, мавжуд қонунчиликдаги айрим камчиликларни ойдинлашди. Ҳозирда биз учун ишлаб чиқилган тавсиялар мониторингини ўрнатиш масаласини назоратимизда ушлаб туриш масъулиятли вазифадир.

Албатта, бу каби бир қанча тадбирларимиз орасида суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳотлари, микрокредитлаш ташкилотлари истиқболлари билан боғлиқ. Шунингдек, аёллар касаначилигини жадаллаштириш, қишлоқларимизда чорвачилик, фермерлик ҳаракатининг ривожига бағишланган.

Шу ўринда, партиялар фаоллигини ошириш билан боғлиқ яна бир муҳим омил ҳақида тўхталиб ўтсак 2004 йили сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида алоҳида қонун қабул қилингани, сиёсий партияларнинг давлат томонидан молиявий қўллаб-қувватлангани улар фаолиятининг жадаллашувида муҳим омили бўлди. Партия ташкилотлари мустаҳкам кадрлар таркиби билан таъминланди. Ўтказилаётган тадбирлар савияси ошди. Ҳудудий партия ташкилотлари техник жиҳатдан таъминланди. Доимий алоқа ва маълумот алмашуви йўлга қўйилди. Эндиликда барча тавсияларимиз қуйи партия ташкилотларимизга етиб бориши таъминланмоқда.

"Адолат" СДПнинг жойлардаги ташкилотлари иши ҳам анча жонланиб кетди. Партия Сиёсий Кенгаши томонидан республика ижтимоий-сиёсий ҳаётига оид тадбирлар, долзарб мавзудаги анжуман, семинар-тренинглар ташкил этилдики, бунинг натижасида фуқароларнинг партия ишига қизиқиши ортди. Энг муҳими дастурий ғоя ва мақсадларимиз тарғиботи ўз самарасини бериб, аъзоларимиз сафи кенгайиб борди. Ўтказган тадбирларимиз турли соҳаларни қамраб олди: аёлларни иш билан таъминлаш, улар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, санъат янгиликлари, ёшлар муаммоси, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ҳакозо. Лекин барча тадбирларимиз негизида мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, Она-Ватанга муҳаббат, садоқат туйғусини шакллантириш, фуқаролик бурчи ва масъулиятини сингдириш каби олижаноб мақсадлар мавжудлигини алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим.

Бугунги кунда аҳоли орасида партиялар ҳақидаги тасаввур кенгайиб, фуқароларнинг сиёсий жараёнларга қизиқиши ортиб бормоқда, сиёсий жараёнларни улар кўпроқ танқидий кўз билан кузатишмоқда. Бу ўз-ўзидан биз - "Адолатчи"лар зиммасига янада кўпроқ масъулият юклайди, фаолликка ундайди.

Мустақиллигимизнинг 15 йиллиги тантаналари шукуҳи кезиб юрган бир пайтда шуни фахр билан айтишим мумкинки, биз - "Адолат" СДП фаоллари ва аъзоларининг барча саъй-ҳаракатларида фуқароларимиз манфаати, мамлакатимиз равнақи устивор вазифа бўлиб, мисоли маёқдек порлаб туради, йўлимизни ёритади. Шундай экан, халқ манфаати, адолат мезони, жамиятимизни эркинлаштириш ғояси бундан кейин партиямизнинг асосий ғоялари бўлиб қолаверади.

ИСТИҚЛОЛ БИЗГА ЎЗЛИГИМИЗНИ БЕРДИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

— Мамазоир Аҳмедович, бугунги кунда ёшлар тарбиясига, уларни маънавиятли, маърифатли инсонлар қилиб камол топтириш масаласига давлат аҳамиятига молик вазифа сифатида қаралаяпти. Бу борада сиз раҳбарлик қилаётган институтда қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Дарҳақиқат, ёшлар тарбияси ўта масъулиятли, долзарб масала. Уларнинг маънавиятини юксалтиришга қаратилган маънавий-ахлоқий тарбия ишлари доимо диққат марказимизда туради. Олийгоҳда талабаларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун етарли шарт-шароитлар мавжуд. Катта китоб захирасига эга кутубхонамиздан талабалар самарали фойдаланишаяпти. Маънавиятга дахлдор турли тадбир ва кечалар мунтазам равишда ўтказиб борилади. Яқин йиллар ичида институтимизда 55 та докторлик, 138 та номзодлик диссертациялари ёқланди. Ходимларимиздан 25 нафари Япония, Голландия, Германия, Буюк Британия, Швеция, Туркия, Австрия, Исроил, Италия, Россия каби давлатларда ўтказилган илмий-амалий анжуманларда ўз маърузалари билан иштирок этишди. Хорижда бўлган ходимларимиз ўз таассуротларини талабаларимизга сўзлаб берадилар. Бу билан уларнинг фикрлари, дунёқарашлари кенгайиб, бойиб бормоқда.

— Сиз Олий Мажлис Сенати аъзосисиз. Сенат аъзоси сифатида фаолиятингиз тўғрисида ҳам гапириб берсангиз?

— Мамлакатимизда икки палатали тизимга ўтилганидан буён нафақат қонун ижодкорлиги, айни пайтда депутат ва сенат аъзоларининг республика ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий ҳаётидаги иштироки сезиларли даражада фаоллашди. Бу нафақат менинг, балки юзлаб сайловчи ва фуқароларнинг ҳам якдил фикридир. Аслида ҳам бу ҳаётий зарурат эди. Чунки халқ ноиблари қанчалик оммага яқинлашса, жойлардаги ҳақиқий аҳволни ўрганса, шак-шубҳасиз ватан равнақи, тараққиёти, порлоқ истиқболини белгилаб берадиган мукаммал қонунлар яратилишига замин ҳозирлайди.

Сенат аъзоси сифатидаги фаолиятим тўғрисида гапирсам, йилнинг ўтган даврида Олий Мажлис Сенати Кенгаши қарорларининг бажарилиши юзасидан вилоят ва туман Кенгашлари депутатлари, туман ҳокимлари ўринбосарлари, масжид имомлари, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, оқсоқоллар, ташкилот раҳбарлари иштирокида ўнлаб учрашувлар ўтказилди. Бу учрашувларда илгари сурилган турли муаммолар пухта ўрганилиб, ўз жойида ижобий ҳал қилинмоқда.

Шунингдек Фарғона вилоятининг Марғилон, Андижон вилоятининг Қорасув шаҳарлари, Марҳамат ва Пахтаобод туманларида 78 нафар малакали профессор-ўқитувчилар, 400 нафардан ортиқ магистрлар, юқори курс талабалари ёрдамида 12 мингдан зиёд оилаларда яшовчи 36 минг нафар аҳоли тиббий кўрикдан ўтказилди. 150 нафардан ортиқ кам таъминланган, оғир касалликка чалинганлар институт клиникасида даволанди. Эндиги асосий эътиборни фуқаролар мурожаати билан ишлашни яна ҳам мустаҳкамлашга, мамлакат тараққиётини таъминлашга йўналтирилаётган қонунлар яратишга қаратамиз.

— Музмунли суҳбатингиз учун раҳмат.

Суҳбатни Азамат МАҲМУДОВ ёзиб олди

ВАТАН. МУСТАҚИЛЛИК. МИЛЛИЙ ҒОЯ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Табиийки, миллий ва умумбашарий қадриятлар руҳидаги тарбияни уйғунлаштирувчи ягона мезон, бу — бугунги кунда миллий ғоя ва миллий мафкурамиз бўлиб турибди. Айни шу жиҳатдан давлатимиз раҳбарининг шу йил 25 августдаги "Миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғрисида"ги қарори мамлакатимизда бу борада амалга оширилаётган ишлар кўламини янада кенгайтириш, айниқса, ёш авлод қалби ва онгига она юртга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат туйғуларини чуқур сингдиришда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Бу вазифа, шубҳасиз, мамлакатимизнинг барча фуқаролари ва мавжуд сиёсий кучлар қатори "Адолат" СДП зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. Зотан, халқаро майдонда мафкуравий, ғоявий ва ахборот хуружлари кучайиб бораётган ҳозирги мураккаб вақтда аҳоли кенг қатламлари орасида маънавий-маърифий ишларни юксак даражада ташкил этиш ҳамда уни самарали олиб бориш шу куннинг энг муҳим вазифалари қаторига киради. Шунингдек, ёшларни турли зарарли оқимлар таъсиридан ҳимоя қилиш, юрт душманлари таҳдидларига қарши ғоявий иммунитетни шакллантириш ҳам долзарб масаладир.

Партиямиз аъзоларининг одамлар қалбига етиб борувчи таъсирчан сўзи, таҳлилий кузатувлари, огоҳликка даъват мазмунидаги чиқишлари маънавий ҳаётда муҳим аҳамият касб этиши табиий. Бугунги глобаллашув шароитида дунёда, ён-атрофимизда кечаётган мураккаб жараёнларни, турфа хил давлатларнинг манфаатлари ўзаро тўқнаш келиши оқибатида содир бўлаётган воқеа-ҳодисалар моҳиятини очиб беришда, тажовузкор кучларнинг ғаразли ниятларини фош этишда, эл-юрт осойишталигини таъминлашда партиямизнинг зиёли намояндалари фаоллиги, жонбозлиги ва фидокорлиги катта аҳамиятга эга.

Ватан, Мустақиллик ва Миллий ғоя тарғибот-ташвиқот ишларимизнинг таъсирчанлигини оширишда уйғунлашиб бориши, уларни кашф этишимиз, изчил бойитиб боришимиз ва шу йўлда ижодий ёндошмоғимиз керак, холос. Хуллас, ишириша ҳожат йўқ, бизнинг тарғибот-ташвиқот ишларимиз бугунги кунда ҳаётнинг ўзи тақозо этаётган даражага кўтарилмоғи лозим. Бу ишга партиямизнинг кенг қатламларини жалб этиш орқалигина эришиш мумкин. Бу ҳақда Юртбошимизнинг ҳам бир сўзига эътибор беринг: "Миллий ғоя, миллий тафаккурни шакллантириш, таълим-тарбия соҳасида ислоҳот қилиш, одамларнинг онгини ўзгартириш, уларни мустақиллик руҳида тарбиялаш, бу — мураккаб ва узоқ давом этадиган жараён. Ҳеч қачон бу ишни бир кун, бир йилда якунлаш мумкин эмас".

Партиямизнинг Сиёсий Кенгаши Ижроия Қўмитаси, унинг Кенгашлари ва қуйи ташкилотлари, ҳар бир аъзоси миллий ғоя тамойилларини аҳоли ўртасида тарғиб қилиш, уларни ҳаётга татбиқ этишда доимо фаол бўлишлари, ўз фаолиятларини доимо ташкилий ва мафкуравий жиҳатдан кучайтириб боришлари шарт. Ана шундагина биз самарасини кўрамиз. Мустақиллик, Ватан, Миллий ғоя тамойилларига садоқатли, эътиқодли ва ҳақиқий фидойи бўлишимиз лозим.

"Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши матбуот хизмати

МЕҲР-МУРУВВАТ — АЗАЛИЙ ҚАДРИЯТ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ғояси Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси дастури ҳамда жойлардаги кундалик фаолиятимизнинг асосий мезони бўлиб келди. Партиямизнинг устивор йўналишлари билан ҳамоҳанг бўлган ушбу қарор ижтимоий ҳимояга муҳтож оила ва фуқароларни қўллаб-қувватлаш йўналишларини белгилаб берди. Айнан шу сабабли "Адолат" СДП аъзолари Юртбошимизнинг мазкур қарорини юксак хурсандчилик билан қарши олиб, бу масалани меҳнат жамоаларида ҳамда бошланғич партия ташкилотларида кенг муҳокама қилишмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ушбу қарори натижасида мамлакатимизда аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш тизими янада такомиллашади. Шунга кўра ушбу ҳужжат ижросини таъминлаш нафақат марказий ва маҳаллий давлат бошқармалари ва жамоат ташкилотларининг", балки сиёсий партияларнинг ҳам зиммасидаги вазифадир.

Ўзбекистон "Адолат" СДПнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорининг амалий ижросини мониторинг қилишнинг самарали механизмини мунтазам ишлашини таъминлаштириш тарафдори. Шунингдек, фракция Олий Мажлиснинг қуйи палатасидаги тегишли қўмиталарнинг иш режасига давлатимиз раҳбарининг мазкур ҳужжатлари ва "Ҳомийлар ва шифокорлар йили" Дастурининг сўзсиз ижро этилишини назорат қилиш вазифасини киритиш тарафдори.

Шу билан бирга, фракция аъзолари парламентда кўриб чиқилиши кутилаётган 2007 йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети лойиҳаси таркибида амалдаги ижтимоий дастурлардаги моддий ёрдамни кўпайтириш масаласи [illegible]

[illegible]

Матлуба Махаметова маъруза қилди. У ўз маърузасида Оила кодексининг янги таҳрирдаги моддасига биноан, никоҳдан ўтган [illegible]

[illegible]

Йиғилиш якунида муҳокама қилинган қонун лойиҳалари юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

С.СОДИҚОВА, "Адолат" мухбири

Қонун моҳияти

БАНКРОТЛИК — ОХИРГИ ЧЕГАРА

бироқ у юридик шахсга имконият ҳам беради

Мамлакатимизнинг бозор муносабатларига ўтиши мавжуд корхоналар фаолиятини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солинишини тақозо этди. "Банкротлик тўғрисида"ги Қонуннинг 2003 йил 24 апрелда янги таҳрирда қабул қилиниши билан банкротлик таомилини янада соддалаштириш, банкрот деб эътироф этилган корхоналарни тугатиш ишларини олиб бориш самарадорлигини ошириш ҳамда банкротлик тартиботларини қўллашда корхоналарнинг иқтисодий аҳволини ўнглаб олишлари учун имконият яратишга қаратилган суд санацияси ва ташқи бошқарувни жорий этиш чора тадбирлари қўлланила бошланди.

Бугун республикамизда ривожланиб бораётган бозор муносабатлари товар ишлаб чиқарувчилардан бозор қонунларига итоат этиш талабини кучайтирмоқда. Натижада хўжалик судларига келиб тушаётган банкрот деб топиш тўғрисидаги аризалар сони ортиб бораяпти. Агар 1996 йилда хўжалик судлари томонидан 64 та корхона банкрот деб топилган бўлса, 2004 йилда эса 1349 та корхона банкрот деб эълон қилинган.

Банкротлик институти туб маънода бир томондан тўловга қобилиятсиз хўжалик юритувчи субъектларни тугатган ҳолда бозорни соғломлаштириш учун хизмат қилса, бошқа томондан эса якка тадбиркорлар ва турли мулкчилик шаклидаги юридик шахсларга ўз ишларини қайта ташкил этиши ҳамда молиявий мустаҳкамланишига ёрдам беради.

Банкротлик деб одатда қарз мажбуриятларидан қутула олмай, ўз кредиторларига зарар келтираётган қарздорга айтилади. Юқорида тилга олиб ўтилган қонуннинг 2-моддасига мувофиқ, банкротлик (иқтисодий ночорлик) — хўжалик суди томонидан эътироф этилган ёки қарздор ихтиёрий равишда тугатилаётганида унинг ўзи эълон қилган пул мажбуриятлари бўйича кредиторлар талабларини тўла ҳажмда тўлашга қодир эмаслиги, шу жумладан бюджетга ва бюджетдан ташқари жамғармаларга солиқлар, йиғимлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлай олмаслигидир. Шундай қилиб, банкротлик охирги чегара ҳисобланиб, у тадбиркорлик фаолиятини тўхтатилганлигини аниқ белгилайди. Юридик шахс фаолиятини тўхтатишнинг барча асослари орасида банкротлик энг қатъий чоралардан бири ҳисобланади.

Алоҳида таъкидлаш керакки, хўжалик судлари томонидан иш кўрилаётганида молиявий қийналаётган юридик шахсга бутунлай инқирозга дучор бўлишдан омон қолиши учун шарт-шароит яратилиб, унга келишув битими тузиш, ҳар хил имтиёзлар бериш, муайян шартлар бажарилганда тўлаш мажбуриятидан озод қилиш имкониятлари бериляпти.

Дарҳақиқат, банкротлик қонун ҳужжатлари ва процессуал ҳуқуқ нормалари билан тартибга солинади. Бу ҳуқуқий нормалар тадбиркорларни хўжалик фаолияти самарадорлигининг ошириш учун қўшимча омиллар бўлиб, истиқболсиз ташкилотларни тугатиш ҳисобига иқтисодий муҳитни яхшилашга ҳамда кредиторларнинг мулкий манфаатлари ва ҳуқуқлари ҳимояси учун муайян кафолатларни юзага келтиришга хизмат қилади.

А.ШУКУРУЛЛАЕВ, Тошкент шаҳар хўжалик суди судьяси

Аччиқ, аммо очиқ гаплар

ОЛМОҚНИНГ БЕРМОҒИ БОР

Ҳаётимизни электр нурисиз тасаввур этолмаймиз. У хонадонимизни чарогон, ҳаётимизни фаровон этаётган манбалардан бири. Шу боис ҳам электр энергиясини тежаб ишлатиш бугунги куннинг энг долзарб масалаларидан бўлиб турибди. Хўш, бу борада вилоятимизда қандай чора-тадбирлар кўрилмоқда?

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 ноябрда "Электр энергиясидан фойдаланганлик учун ҳисоб-китоб қилиш механизмини тубдан такомиллаштириш тўғрисида"ги қарори ижроси бўйича шу йилнинг биринчи ярмида "Навоий Электр тармоқлари" ОАЖнинг ҳудудий бўлимлари томонидан муддати ўтган дебиторлик қарзларига йўл қўйган корхоналар бўйича 49 та реестр тақдим этилган. Шунга кўра бундай корхоналар сони 401 тага етиб, уларнинг муддати ўтган дебиторлик қарзлари 16 миллиард 706 миллион 400 минг сўмни ташкил этган. Булардан хўжалик судига ариза орқали мурожаат қилгунга қадар 279 та корхонадан 1 миллиард 320 миллион 500 минг сўмлик қарзлар ундирилган. Қолган дебитор қарзларни корхоналар мол-мулки ҳисобидан ундириш учун хўжалик судига мурожаат қилинган ҳамда суд буйруқлари чиқарилган. Электр энергиясидан қарздорликни қисқартириш бўйича туман ҳокимликлари, тармоқ корхоналари, суд ижрочилари департаменти билан ҳамкорликда қатъий чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, ҳар ойда икки марта вилоят ҳокимлигида таҳлил этилмоқда.

Вилоятда истеъмолчилар манзилларига электр энергиясини ҳисоблашнинг замонавий ускуналари ўрнатилишига катта эътибор берилаяпти. Ҳозирги кунгача 6694 та бир фазали, 327 та уч фазали электр энергиясини ўлчайдиган замонавий жиҳозлар ўрнатилди. 2008 йилгача қолган эски русумли приборларни ҳам тўла алмаштириш режалаштирилган.

Шу йилнинг ўтган даврида юқорида тилга олинган қарор ижросини таъминлаш мақсадида шаҳар ва туман ДСИ ходимлари томонидан 182 та ҳужжатли ва қисқа муддатли текширишларнинг 21 тасида 2616,3 минг сўмлик электр энергияни ноқонуний истеъмол қилингани аниқланди. Жумладан, ҳисоб-китоб қилиш ойи тамом бўлгандан кейин 30 кун мобайнида тўланмаган қарзи мавжуд бўлган 6 та хўжалик субъектида 1884,3 минг сўмлик ноқонуний истеъмол қилинган электр энергияси борлиги маълум бўлди. 22 нафар мансабдор шахсга нисбатан 818,0 минг сўмлик маъмурий жарима қўлланилди.

Олмоқнинг бермоғи бор. Электр қувватидан фойдаланилдими, демак, вақтида қарзни ҳам тўлаб қўйиш керак. Акс ҳолда, қарздорлик ошиб, устама жарималар кўпайиб кетаверади. Ва устига-устак, иш судгача бориб етади.

Х.МУҲАММАДИЕВ, Навоий вилоят давлат солиқ бошқармаси юридик шахсларнинг муддати ўтган ўзаро дебиторлик қарздорлигини назорат қилиш шўъбаси бошлиғи

"Меҳнат шуҳрати" ордени соҳиблари

МОҲИР ЙЎЛСОЗ «АДОЛАТ» САФИДА

Акрам Араловнинг Мустақилликнинг 15 йиллиги байрами арафасида «Меҳнат шуҳрати» ордени билан тақдирлангани ҳақидаги хушхабар бир зумда "Чармгар" маҳалласига тарқалди. Шу куни Китоб туманидаги Навоий кўчаси 116-хонадонда катта шодиёна бошланиб кетди.

Акрам Аралов ишхонага кириб келганида қадрдон жамоадошлари унга пешвоз чиқишиб, мукофот билан қизғин кутлашди. Китоб туман йўл хўжалиги корхонаси раҳбари Камолиддин Маҳкамов жамоани йиғиб, "Ўзавтойўл" Давлат акционерлик компанияси бошқарув раиси имзоси билан келган табрик телефонограммасини ўқиб эшиттирди.

— Бу мукофот нафақат менинг, балки бутун жамоадошларимнинг меҳнатига берилган баҳо деб ҳисоблайман, — дейди А.Аралов.

Акрам Аралов Китоб туманидаги "Чармгар" маҳалласида туғилиб, вояга етди. Ёшлигидан техникага қизиққани боис, ўрта мактабни битиргач, акаси Латиф Араловга шогирд тушди. Шундан буён у туман йўл хўжалиги корхонасида экскаваторчи-машинист бўлиб самарали меҳнат қилиб келаётир. Қарши — Самарқанд, Нукус — Ғузор, Тошкент — Термиз автомобил йўлларини қайта қуриш ва таъмирлашда фаол иштирок этди. Моҳир машинист 2005 йилда 56 минг кубометр тупроқ юклаган бўлса, бу кўрсаткич жорий йилнинг шу кунигача 44 минг кубометрни ташкил этди.

Жамоада 274 нафар киши меҳнат қилади. Ишчиларнинг меҳнатдан сўнг мароқли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Бугунги кунда Акрам Араловнинг издошлари талайгина. Рўзиқул Мўминов, Маҳмуд Сафаров, Ғулом Боқиев сингари фидойилар бошқа ҳамкасбларига ўрнак бўлишаётир.

Корхона йўлсозлари Қарши шаҳрининг 2700 йиллиги байрами арафасида улкан ободончилик ва бунёдкорлик ишларини амалга оширишмоқда. Бунда Акрам Араловнинг жонбозлиги алоҳида эътирофга лойиқ.

Акрам Араловни маҳалладошлари ҳам намунали оиланинг бошлиғи сифатида ҳурмат қилишади. У турмуш ўртоғи Мавжуда Пўлатова билан бирга фарзандларини эл-юрт корига ярайдиган инсонлар қилиб тарбияламоқда. Хонадондаги орасталикни кўриб ҳавасингиз келади. Дарҳақиқат, тинчлик-тотувлик, ҳаловат ва ҳалоллик барқарор жойда файзу барака бўлади.

"Меҳнат шуҳрати" ордени соҳиби Акрам Аралов яқинда Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Китоб туман кенгашининг биринчи котиби номига ариза ёзиб, партия аъзолигига қабул қилишларини сўради. Партия сафи ишлаб чиқаришда пешқадамлик қилаётган меҳнаткаш инсонлар ҳисобига кўпайиб бораётгани барчамизни қувонтирди.

Шавкат СУЛТОН, «Адолат» мухбири

Шукрона

СУВИДА ЗАР, ТУПРОҒИДА ОЛТИН БОР

Мустақиллик туфайли деҳқонга яйрабяшайдиган кунлар насиб этди. Бу фикрнинг қанчалик тўғрилигини ҳаётнинг ўзи кўрсатяпти.

Ер инсоннинг ризқ-рўзи, насибаси, фаровон турмуш кечириш манбаидир. Ерни эъзозлаган, меҳру меҳнатини сарф қилган деҳқондан у неъматини аямайди. Эл-юртга ҳурматли қилади. Бундай дейишимнинг боиси бор, албатта. Ота-боболаримиз миришкор деҳқон бўлишган. Биз ҳам ота касбимизни қадрлаб кам бўлмаяпмиз. Дангиллама уйлар қуриб, тўйлар қилаяпмиз. Қурилиш-ободонлаштириш ишларига ҳисса қўшяпмиз. Бизга бу улуғ бахтни, эркинликни Мустақиллик берди.

Фермер хўжалигини ташкил этганимизга 12 йил бўлди. Тўғри, дастлаб кўпгина қийинчилик, муаммоларга дуч келдик. Лекин иродамиз букилмади. Тадбиркорлигимиз, ишбилармонлигимиз, ўзимизни ернинг ҳақиқий хўжайини ҳисоблаб ҳаракат қилишимиз туфайли ютуқларга эриша олдик.

Фаолиятимизни бошлаган пайтимизда ҳосилдорлик 25-30 центнерни ташкил этган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 50 центнерга етди. Чунки экинларни ўз вақтида экиб, парваришини соз олиб бордик. Натижада ҳосилдорлик ошиши баробарида даромад ҳам кўпайди. [illegible] ошлари оширилди. Буни ўтган ва жорий йилда қўлга киритилган муваффақиятлар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Ўтган йили давлатга 80 тонна ўрнига 100 тонна пахта хомашёси сотиб, шартномавий режани 110 фоиздан ошириб бажардик. Натижада соф даромад 8 миллион сўмдан ошди. Жорий йилда эса ғаллачиликда 22 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан дон ҳосили етиштирилди. Хўжалигимиз ихтиёрида қолган 27 тонна донни ишчиларимизга, кам таъминланган оилаларга тарқатдик.

Пахтачиликда ҳам ишимиз ёмон эмас. 25 гектар майдондаги ғўза ниҳоллари оппоқ бўлиб очилган. Айни кунларда йиғим-терим авжида. Бундан ташқари, 3 гектар майдондаги мевали дарахт кўчатлари вояга етиб қолди. Улар келгуси йили мевага киради.

Мана кўряпсизми, шундай тўкин-сочинлик манбаи бўлган Она ердан, енг шимариб астойдил меҳнат қилишга барча шароитни яратиб берган ҳукуматимиздан миннатдор бўлмай бўладими?

Бир гапни айтиб қўяй: сўзим аввалида ерни инсоннинг ризқи, насибаси деган эдим. Бизнинг Ўзбекистон деган жаннатмакон юрт одамларининг ризқ-насибаси мўл, тупроғи тилло, суви зар. Бу заминнинг қадрига етган одам уни бировга ҳеч қачон бериб қўймайди. Зеро, Тангри иноят этган ерни бандасининг ғайратига мослаб қўйган.

Жума САИДОВ,
Кармана туманидаги "Ўзбекистон" фермер хўжалиги раиси

МИЖОЗЛАР МАМНУН

"Микрокредитбанк"нинг Балиқчи тумани бўлими томонидан "Балиқчи жавлони" фермер хўжалигига имтиёзли кредит ажратилди. Фермер банкдан олган 2 миллион сўм маблағ эвазига техника воситаларини мукаммал таъмирлашга муваффақ бўлди. Худди шундай "Истиқбол" фермер хўжалиги ҳам ушбу банкдан 4,5 миллион сўм миқдорида кредит олиб, техника воситалари харид қилди. Фермер хўжалиги банк маблағидан самарали фойдаланиб, деҳқончиликда катта ютуқларни қўлга киритди.

Банк туманда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ҳамда деҳқон-фермер хўжаликларига молиявий ёрдам кўрсатиб келмоқда. Айниқса, тадбиркорларнинг банкнинг ўзида ўқитиш, бозор талаби даражасида фаолият кўрсатишини таъминлаш мақсадида олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар эътиборга молик бўлаётир.

Азамат МАҲМУДОВ,
"Адолат" мухбири

Хориж хабарлари

ТИНЧЛИКПАРВАР КУЧЛАР КИРИТИЛМОҚДА

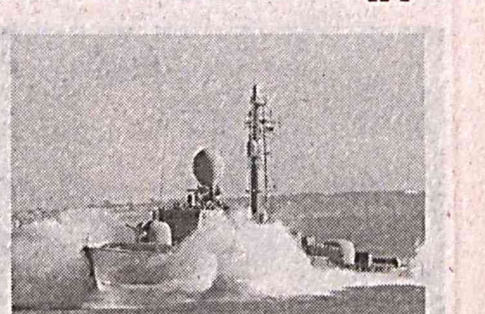

Яқин Шарқда бир ой давом этган қуролли зиддият минтақа мамлакатларига катта зарар келтирди. Айниқса, Ливан инфратузилмаси жиддий зарар кўрди. Айни пайтда мазкур мамлакатга хорижий давлатлардан инсонпарварлик ёрдамлари келиши давом этмоқда.

БМТ Хавфсизлик Кенгаши томонидан 14 августда қабул қилинган резолюцияга кўра, Ливаннинг жанубий қисмига 15 минг нафарлик халқаро тинчликпарвар кучларни жойлаштириш кўзда тутилган эди. Ҳозирда Ливан жанубига Франция, Италия, Греция ва бошқа мамлакатлар халқаро тинчликпарвар кучлари жойлаштирилаётир. Хусусан, Германия Ливанга 2400 га яқин денгиз пиёда аскарлари ва бир нечта ҳарбий кемалар жўнатишини маълум қилди. Улар Ливан ҳудудига денгиз орқали кириб келувчи қурол-яроғлар контрабандасига қарши кураш олиб боради.

Куни кеча БМТ Ливандаги айни вазият юзасидан маъруза тайёрлади. Унда Яқин Шарқда вазият анча барқарорлашаётгани айтилади. Айниқса, Ливандаги "Ҳизбуллоҳ" гуруҳи ва Исроил ҳарбийлари ўртасида ўқ узишни тўхтатиш бўйича келишилган Резолюцияга риоя қилинаётгани алоҳида таъкидланади. Шунингдек, Ливан жанубига халқаро тинчликпарвар кучларнинг кириши боис бу ҳудуддан Исроил ҳарбийларининг чиқиб кетиши вазиятни юмшашга хизмат қилаётгани қайд этилади. Маълумотларга кўра, айни пайтгача Ливанни исроиллик ҳарбийларнинг учдан икки қисми тарк этган.

ФАЛАСТИН ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

Пайшанба куни Фаластинда бош вазир Исмоил Ҳоний бошчилигида барча вазирликлар раҳбарлари истеъфо берди. Мамлакат ҳукуматининг расмий вакили Ғози Ҳамаднинг маълум қилишича, бу янги ҳукуматни шакллантиришдаги энг тўғри йўлдир.

Энди бош вазир Фаластин Миллий маъмурияти раҳбари Маҳмуд Аббос номига авфнома битиши лозим. М.Аббос эса ўз ўрнида мамлакат сиёсатчиларидан бирига янги ҳукуматни шакллантириш вазифасини юклайди. Агар бу жараён амалга ошмаса, ҳукумат тепасида турган ФАТХ ва ХАМАС ҳаракатлари келишувига биноан ҳукумат бошқаруви яна И.Ҳонийнинг ўзида қолади. Фаластин Миллий маъмурияти тарқатган хабарларга қараганда, юқоридаги икки йирик сиёсий ҳаракат янги ҳукумат таркибидан кимлар жой олиши ва янги ҳукуматнинг амалга ошиража дастури бўйича бир қарорга келишган.

ДИЁРБАКИРДА ПОРТЛАШ

Туркиянинг жануби-шарқий қисмидаги йирик шаҳар — Диёрбакирда қўпорувчилик ҳаракати амалга оширилди. Маҳаллий вақт билан кечки соат тўққизда автобус бекати ёнида кучли портловчи мослама ҳаракатга келтирилган. Оқибатда 8 киши ҳалок бўлган, 16 киши жиддий тан жароҳатини олган. Қурбонларнинг 6 нафари ёш болалардир.

Ҳозирча ушбу хунрезликни ҳеч бир қўпорувчи гуруҳ ўз зиммасига олмаган. Мамлакат полицияси томонидан Диёрбакир шаҳрига кириш йўллари жиддий назоратга олиниб, ҳар бир автомобиль синчиклаб кузатилмоқда. Асосан курдлар истиқомат қилувчи ушбу шаҳарда сўнгги вақтларда тез-тез террорчилик ҳаракатлари содир этилаётир.

ЭЛЧИХОНАДАГИ ХУНРЕЗЛИК

Суриядаги АҚШ элчихонасига қуролланган номаълум шахслар томонидан ҳужум уюштирилди. Мамлакат пойтахти Дамашқ шаҳридаги кўпгина хорижий давлатлар элчихоналари жойлашган Абу Румман даҳасида жангарилар томонидан портловчи мослама ўрнатилган автомобиль АҚШ дипломатик ваколатхонаси биноси ёнида қолдириб кетилган. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш ходимлари бунинг ўз вақтида олдини олишга муваффақ бўлди.

Маълумотларга кўра, жангарилар ҳужуми туфайли АҚШ элчихонаси қўриқчиси ва бошқа мамлакатлар, жумладан, Хитой элчихонаси ходими ҳалок бўлган. АҚШ дипломатларидан ҳеч бири жабр кўрмаган. Жангарилардан эса уч нафари ўлдирилган. Айни хабарни АҚШ Давлат департаменти ҳам тасдиқлаган.

Сурия ташқи ишлар вазири Бассам Абдулмажид бу воқеани қўпорувчилик ҳаракати, деб баҳолаган. Айни пайтда ушбу иш юзасидан текширув ишлари олиб борилаяпти.

БИЛЛ ГЕЙТСНИНГ МОЛИЯВИЙ ЁРДАМИ

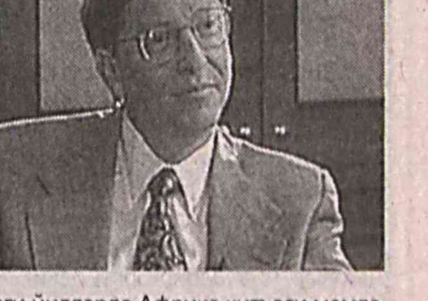

Дунё миллиардерлари рўйхатида олдинги ўринларда турувчи Майкрософт корпорацияси раҳбари Бил Гейтс Африканинг ночор мамлакатларига молиявий ёрдам ажратишини маълум қилди. Ўз рафиқаси билан ташкил этган хайрия жамғармаси орқали Билл Гейтс яна бир миллиардер билан ҳамкорликда 150 миллион доллар маблағ ажратади.

The Washington Post газетасининг ёзишича, молиявий ёрдамнинг кўп қисми қишлоқ хўжалиги ва кичик фермерликни ривожлантириш учун сарфланади, қолгани эса илмий ва ижтимоий лойиҳаларни ҳаётга тадбиқ этишга йўналтирилади. Бу орқали озиқ-овқат етишмовчилигининг олдини олиш кўзда тутилган. Таъкидлаш жоизки, охирги йилларда Африка қитъаси мамлакатларида дон маҳсулотлари етиштириш кўрсаткичи анча пасайган.

А.НАЗАРОВ

Солиқ

БОЗОР МАДАНИЯТИ ДЕГАНИ

бу — ҳам савдогарнинг, ҳам харидорнинг ҳуқуқлари ҳимояланиб, улар учун кенг имкониятлар яратишдир

Мамлакат иқтисодиётининг ривожланишида, аҳолининг турмуш фаровонлигини ошириш бозорларнинг ўзига хос ўрни бор. Чунки бозорлар қадим замонлардан ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий аҳамиятга эга бўлиб, нафақат савдо-сотиқ, балки ўзига хос жамоатчилик маркази сифатида ҳам фаолият кўрсатиб келган.

Бугунги кунда ҳукуматимиз томонидан бозорлар фаолиятини такомиллаштириш борасида бир қатор ишлар олиб борилмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 28 июлдаги «Ноозиқ-овқат истеъмол товарлари билан савдо қилишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори тизимдаги айрим муаммоларни ижобий ҳал этишда муҳим аҳамият касб этди. Чунки қарор ўз мазмун-моҳияти билан ноозиқ-овқат истеъмол товарларни чакана сотишни ташкил этишнинг замонавий услубларини жорий қилиш, чакана савдо соҳасида юридик ва жисмоний шахслар учун кенг шарт-шароитлар яратиш,. бозорларда савдо фаолиятини тартибга солиш, фуқароларнинг ҳуқуқ-манфаатларини ҳимоя қилишга хизмат қилади.

Қарор ижросини таъминлаш юзасидан Тошкент вилоятида амалга оширилаётган чора-тадбирлар тўғрисида сўзлаб беришни сўраб, вилоят Давлат солиқ бошқармасининг «Бозорлар фаолиятини назорат қилиш» шўъбаси бош инспектори Ойбек Ядгаровга мурожаат қилдик:

— Ҳукуматимиз томонидан тизимга нақадар катта эътибор қаратилаётгани қарор моҳиятида ҳам ўз аксини топган. Аслида бу қарор Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 12 августдаги «Бозорлар фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорининг мантиқий давоми бўлиб, мамлакатни иқтисодий ривожлантириш, Президентимиз томонидан белгилаб берилган бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш сиёсатини амалга ошириш мақсадларига қаратилгандир.

Вилоятимизда Вазирлар Маҳкамасининг мазкур қарори ижроси бўйича жорий йилда бир қатор ишлар амалга оширилаётир. Барча бозорларда савдо қилувчилар учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Шу мақсадда янги турғун савдо шохобчалари, савдо ўринлари ташкил этилмоқда. Бунинг натижасида бозорларимизда харидорлар ва савдо қилувчилар учун қулайликлар яратилди, энг муҳими, тартиб-интизом барқарорлиги таъминланди. Мисол учун, Бекобод шаҳар буюм бозорида 75 та турғун савдо шохобчаси қуриб, ишга туширилди. Мавжуд шарт-шароит ва имкониятлардан келиб чиққан ҳолда, бунга қўшимча равишда яна 40 та шохобча қуриш учун жой ажратилди. Ҳозирда смета-лойиҳа ишлари охирига етказилмоқда, тез орада қурилиш ишлари бошлаб юборилади. Ана шундай ишлар вилоятнинг бошқа бозорларида ҳам амалга оширилмоқда.

Жорий йилнинг 1 сентябрь ҳолатига вилоятда бозор тушуми бўйича бюджетга белгиланган саккиз ойлик режа башорат кўрсаткичи 108,4 фоизга бажарилгани ҳам бозорларимизда соғлом вазият юзага келганлигини билдиради. Албатта, ютуқлар билан бир қаторда айрим камчиликлар, муаммолар ҳам йўқ эмас. Вилоятимиздаги бозорларнинг жорий йилдаги фаолияти ўрганиб чиқилиб, таҳлил қилинганда кирим қилинмаган товарлар билан савдо-сотиқ қилиш, назорат касса машиналаридан фойдаланмаслик, акциз маркасиз тамаки ва спиртли ичимликлар сотиш, шунингдек, даромад ва товар операцияларини ҳисобга олиш китобини юритмаслик сингари ноқонуний ҳолатлар аниқланган. Натижада 77,1 миллион сўмлик товар моддий бойликлар далилий ашё сифатида олиб қўйилган, 4,9 миллион сўм маъмурий ҳамда 21,2 миллион сўм молиявий жарималар қўлланилган.

Юқоридаги сингари чакана савдо қилишнинг белгиланган қоидалари қўпол равишда бузилган ҳолларда ҳуқуқбузарларга энг кам иш ҳақининг 100 баравари миқдорида жарима солинади. Агар буни бошқачароқ, яъни соддароқ тушунтирадиган бўлсак, истеъмолчи ҳуқуқлари, халқ манфаатлари, қонун йўли билан ҳимоя қилинади. Буни англаш ва аҳолига етказиш жуда муҳим. Айни вақтда, бу барча соҳа мутасаддиларининг, қолаверса барчамизнинг бурчимиздир. Ана шунда бозорларимиз янада чирой очади, намунали тартиб-интизом ва савдо маданияти қарор топиб, харидорлар ва сотувчилар учун янада кенгроқ имкониятлар юзага келади.

Дарҳақиқат, Тошкент вилояти Давлат солиқ бошқармаси томонидан ҳукуматимиз қарорлари ижросини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Юрт кўзгуси бўлган бозорларимиз фаолиятини ривожлантириш, давр тақозоси, замон талабларидан келиб чиққан ҳолда тизимда ислоҳотларни амалга ошириш орқали мамлакатимиз иқтисодиёти равнақига ҳисса қўшиш мақсадида вилоятда яна кўплаб хайрли ишлар олиб борилиши кўзда тутилган. Эзгу мақсад йўлида қилинаётган бундай ишлар, ҳеч шубҳасиз, муваффақият билан амалга оширилади.

Суҳбатдош: Бахтиёр АЗИМОВ,
Тошкент вилояти ДСБ матбуот хизмати бошлиғи

Ҳомийлар ва шифокорлар йили

МЕҲРДА ШИФО БОР

дейди Тошкент шаҳар 14-болалар жарроҳлик касалхонаси бош врачи Моҳиба Абидова

Яқинда автобусда кетаётиб, ширмой юзли бир болакайнинг онаси билан қилган суҳбати мени бироз ҳайратлантирди. Чунки у "дўхтир опамнинг олдиларига борайлик" деб хархаша қиларди. Ҳайрон бўлганимни яширмай, болакайнинг онасига:

— Болалар ўз хоҳиши билан шифокорнинг олдига боришини ҳечам эшитмаганман, — дедим.

Шу аснода нотаниш жувон билан суҳбатимиз қовушиб кетди. Дилфуза опа бир йил олдин ўғли кўчада бехосдан йиқилиб, оёқ-қўли қаттиқ шикаст егани, уни 14-шаҳар болалар жарроҳлик касалхонасига олиб боришгани ҳамда бош врач Моҳиба Абидова оналарча меҳр ва яхши сўз билан даволаганини сўзлаб берди. Шундан буён у «Моҳиба опамга бораман» деб жанжал қилар экан. Табиатан қизиқувчанлигим боис, ўша ширинсўз, қўли енгил шифокорни кўргим, унинг ҳузурига шошилгим келди. Буни қарангки, худди шу куни Моҳибахон опани "Ўзбекистон Мустақиллигининг 15 йиллиги" кўкрак нишонига сазовор бўлганлиги билан бир гуруҳ ходимлари қутлаб туришган экан.

— Муваффақиятларга шунчаки эришаётганимиз йўқ, албатта, — дейди Моҳиба опа. — Барчаси фидойи, жонкуяр ҳамкасбларимнинг меҳнати боис қўлга киритилаётир. Салкам ярим асрлик тарихга эга шифохонамизнинг билимдон, малакали мутахассислари кўмагида ўтган йили Япония элчихонасининг 77.523 АҚШ доллари миқдоридаги грантини қўлга киритдик. Демоқчиманки, аҳиллик бор жойда самара ҳам бўлади. 195 ўринга эга шифохонамизда ҳозир ҳомийлар ва тегишли муассасалар кўмагида қайта таъмирлаш ишлари олиб борилаяпти. Шифо масканимизда даволанадиган ҳар бир бемор — жажжи болажонлар ўзини ҳам жисмонан, ҳам руҳан яхши ҳис қилиши учун барча шароитлар яратилмоқда.

Республика бўйича фақатгина бизнинг шифохонада йирингли жарроҳлик ва торокал жарроҳлик бўлимлари мавжуд. Мурожаат этувчи беморлар ҳам кўп. Бундай пайтда ходимларга шифокор бурчи мурожаат қиладиган ҳар бир фуқаронинг кўнглини хушнуд этиб, унга лозим бўлган шоши[illegible] деб кўп бора уқтираман. Кўз тегмасину, ҳозирча ҳеч кимдан шикоят тушгани йўқ.

Дардига шифо истаб келган ҳар бир беморнинг ишончини оқлаган, унга нажот берган, нафақат шифо топишда, балки инсоний меҳр ва оқибат кўрсатишда намуна кўрсата билганни мен етук шифокор деб биламан. Ўзингизга маълум, болани алдаб бўлмайди. Унга фақатгина меҳр, муҳаббат билан ёндошиш керак. Агар ҳар бир беморни ўз фарзандимиздек севмасак, яхши натижага эришолмаймиз. Шунинг учун бизнинг шифохонага ишлаш ниятида келганларни, хоҳ у врач, хоҳ ҳамшира бўлсин, самимий суҳбатлашиб, синовдан ўтказганимиздан кейин қабул қиламиз.

— Шифохонада даволанаётган беморларнинг аксарияти бахтсиз тасодиф туфайли жароҳат олган болалар экан. Шу ўринда ота-оналарнинг фарзандлари устидан доимий назорати муҳим аҳамият касб этади.

— Тўғри айтасиз, ота-оналар фарзандларига нисбатан диққат-эътиборни бироз кучайтириб, болаларининг бўш вақти ва дўстлари ҳақида тўлиқ маълумотга эга бўлиб, назорат қилсалар бундай нохуш ҳолатлар камайган бўларди. Масалан, айни пишиқчилик пайтида дарахтдан йиқилиб, танаси жароҳат олган болалар шифохонамизга кўп мурожаат қилишади. Ўйлаб қоласан, киши: наҳотки, ота-оналар фарзандларининг қаерда, ким билан юрганлигини билишмаса? Бу фарзандларнинг нафақат соғлигига, балки тарбиясига ҳам салбий таъсир кўрсатмайдими? Бола, кези келганда, айрим катталар ҳам жароҳат ёки касалликни содир бўлгандагина англаб етишади. Жароҳат қанчалик азоб беришини биз шифокорлар яхшироқ англаймиз. Ота-онанинг вазифаси ана шу жароҳат ёки касалликни содир бўлишидан олдин фарзандини огоҳлантириш, хунук ҳаракатлардан қайтаришдан иборат. Шунинг учун ҳа, энди бу болада, суяги қотиб, тузалиб кетади, биз ҳам йиқилиб катта бўлганмиз, дегувчи ота-оналарга доимо хушёр бўлишини уқтирган бўлардим.

"Адолат" мухбири Саодат ЖАББОРОВА суҳбатлашди.

ҲАМКОРЛИКДА ХИСЛАТ КЎП

Тошкент вилоят Зангиота туман ички ишлар бўлимига қарашли паспорт бўлими [illegible]

бозорларда, ўқув муассасаларида, жамоатчилик жойларида ўз уйингни ўзинг асра [illegible]

Турсуной ЖАББОРОВА

Фаолият

ҚАРОР ИЖРОСИ БИЛАН

[illegible]

Носир НАБИЕВ,
Бектемир туман суд ижрочилари бўлинмаси катта суд ижрочиси

Қонун барчага баробар

НАФС ИСКАНЖАСИДА

Улуғ донишмандлардан бири "Ўз нафсини енгган киши ғолибдир", деган экан. Дарҳақиқат, энг хавфли душман — нафсини мағлуб этган киши мурод-мақсадига етади, эл-юрт олдида обрў-эътибор, ҳурмат қозонади. Акс ҳолда эса...

Тўрақўрғон туманидаги "Олтин водий" ширкат хўжалиги бошқаруви раиси бўлиб ишлаб [illegible] қизиғи бор?! Боз устига, холис хизмати учун яхшигина манфаатдор ҳам бўлмоқда...

Президентимизнинг "Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорида "Ерлардан қатъий равишда мақсадли фойдаланиш, суғориладиган экин майдонларини муо[illegible]

Шавкат РАҲИМОВ,
Тўрақўрғон туман прокурори

ДИЛКАШ ДУТОР САДОСИ

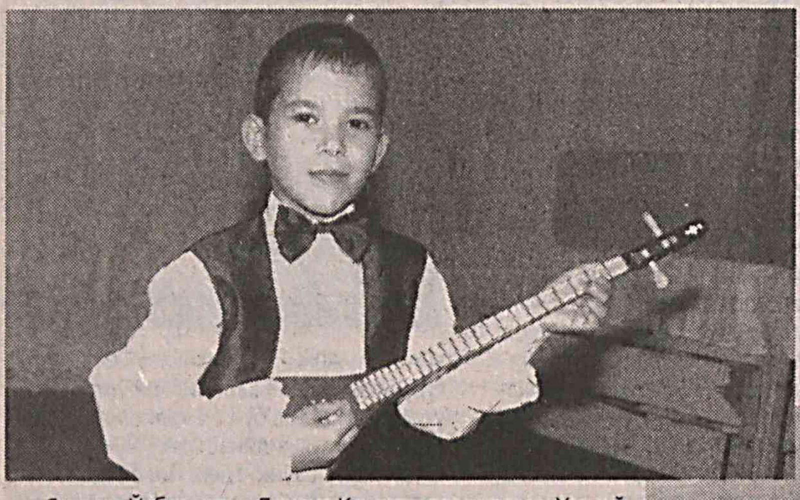

Пойтахтимизнинг Собир Раҳимов туман халқ таълими бўлимига қарашли «Райҳон» болалар боғчасида «Қалдирғоч» дуторчилар ансамбли ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо боғча маъмурияти ва тажрибали мусиқа устози Холидахон Холматованинг саъй-ҳаракати билан жажжи дуторчилар катта тадбирларда иштирок этишга муяссар бўлишмоқда.

Носир ҲАЙДАРОВ олган суратлар

Яқинда Ўзбекистон Давлат Консерваториясида Ҳомийлар ва шифокорлар йилига бағишланган Республика халқ чолғу ансамбль ва оркестрларининг хайрия фестивалида боғча тарбияланувчилари ўз репертуарлари билан кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлди. «Қалдирғоч»нинг жажжи дуторчилари ўз дастури билан яна бошқа кўплаб санъат тадбирларида ҳам ўз маҳоратларини намойиш этмоқда.

– Бу ансамбль ташкил этилганига эндигина тўрт ой бўлди, – дейди Холида Холматова, – Мадина, Диёра, Даврон, Феруз, Жаҳонгир, Жўрабек каби бир-биридан истеъдодли ўғил-қизлар кўпчилик тенгдошлари орасида анча танилиб қолишди. Боғча мудираси Шарофат Умарова билан биргаликда кичкинтойларни либослар ва чолғу асбоблари билан таъминлаб келяпмиз.

Суратда: Болалар боғчасининг жажжи санъатсеварлари ҳаётидан лавҳалар.

Қутлов

ҚЎШАЛОҚ БАХТ

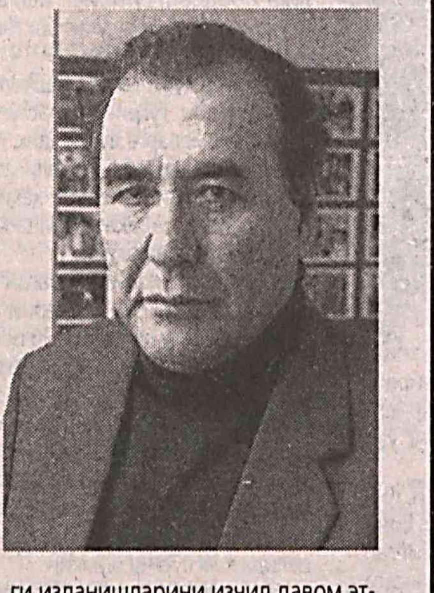

Орамизда шундай фазилат соҳиблари борки, улар бутун умрини илмфанга, тинимсиз изланиш ва ижодга бахш этиб келади. Таниқли олим ва адиб Мухтор Худойқулов маърифат, маънавият бўстонида ўзлигини намоён этаётган ана шундай фидойи устозлардан бири.

Мухтор Худойқулов ўрта мактабни битириб Ўрта Осиё Давлат университети (ҳозирги ЎзМУ) журналистика бўлимига ўқишга қабул қилинганидан бери қўлидан қалами тушмай келди. Қатор йиллар мобайнида мухлисларига «Қоя ва харсангтош», «Дарё ва пўкак», «Зирапча», «Соялар», «Ҳангомалар», «Қадамларига ҳасанот», «Қирқ масал», «Аломат дунё», «Ўйлаб топилмаган ҳикоялар», «Саёҳатлар ва ҳикоятлар», «Ривоятлар ва ҳикоятлар» сингари тўпламларини туҳфа этди. «Қувноқ алифбе», «Саноқ сонлар суҳбати», «Синдбоднинг янги саргузаштлари», «Миттивойнинг саргузаштлари» каби қувноқ асарлари ёш китобсеварлар қалбидан жой олди. «Ибтидо ва Интиҳо» драматик диалогияси, «Искандарнинг шохи» тарихий-фалсафий драмаси, «Кўксаройга йўл», «Омонёр» ва бошқа замонавий мавзуларда яратган асарлари адабиёт ихлосмандларида катта қизиқиш уйғотди.

Таржима соҳасида ҳам баракали ижод қилиб келаётган Эзоп, А.Крилов, С.Михалков масалларини, югослав ёзувчиси Б.Нушич, грузин адиби Н.Думбадзенинг ҳикоялари ва романларини она тилимизга маҳорат билан ўгирган. «Габрово латифалари» ҳажвий тўпламининг таржимони сифатида Булғориянинг Габрово шаҳрида ўтказилган Жаҳон ҳажвчи ёзувчилар анжуманларида бир неча бор иштирок этган. Публицистика соҳасида ҳам фаол ижод қилиб келаётган М.Худойқуловнинг ўнлаб очерк, лавҳа, фельетон ва бошқа долзарб мавзулардаги мақолалари газета-журналларда, телевидение ва радиода ёритилмоқда.

Олим сифатида устоз журналистикамиз назарий пойдеворини мустаҳкамлашга баракали ҳисса қўшди. Бугунги кунда журналистика факультетларида устознинг қатор ўқув қўлланмалари дарслик сифатида фойдаланилмоқда. Қирқ йилдан ошибдики, Мухтор Худойқулов ЎзМУ журналистика факультетида талабаларнинг севимли мураббийларидан бири.

Серқирра адиб ва олим қиёфасига чизгилар у кишининг ҳамкасблари дил сўзларида ҳам намоён бўлади. Жумладан, ЎзМУ журналистика факультети декани, тарих фанлари доктори Қудрат Эрназаров шундай дейди:

– Мухтор Худойқулов «Ўзбек ҳажвий журналистикасининг вужудга келишида «Муштум» журналининг роли» мавзуида номзодлик диссертациясини ҳимоя қилгач, бу борадаги изланишларини изчил давом эттирди. 2001 йили ёқлаган «Ўзбек ҳажвий публицистикасининг шаклланиш ва ривожланиш тамойиллари» мавзуидаги докторлик иши миллий журналистикамиз назарий пойдеворини янада мустаҳкамлашда салмоқли ўрин тутади. Факультетимизда журналист кадрлар тайёрлаш борасида у киши олим ва ижодкор сифатида ўзига яраша мактаб яратган.

Қуйидаги фикрлар эса ЎзДЖТУ халқаро журналистика факультети доценти, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси Бойбўта Дўстқораевга тегишли:

– Илм ва ижод кемасини бирдек тутиш кишидан жуда катта билим ҳамда матонат талаб этади. Мухтор Худойқулов умри бўйи ана шундай сермашаққат ишнинг уддасидан чиқиб келаётган ҳақиқий ижодкор мураббийдир. Албатта, ҳажвиялари, ҳикоялари, масаллари ва бошқа турли жанрлардаги ажойиб асарлари адабиёт бўстонида бўй кўрсатиб турибди.

...Умр йўлининг етмишинчи довонида устознинг етмишта ажойиб фазилатини санаш мумкин. Бу фазилатлар аллақачон унинг минглаб шогирдлари ҳамда кўплаб китоблари орқали миллионлаб адабиёт мухлислари қалбидан жой олгани аниқ. ЎзМУ журналистика факультети «Матбуот» кафедраси профессори, филология фанлари доктори, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси Мухтор Худойқуловнинг меҳнатлари муносиб тақдирланмоқда. Яқинда устоз кўксини «Ўзбекистон Мустақиллигининг 15 йиллиги» кўкрак нишони безади.

Қўш қанотли ижодкорнинг бахти қўшалоқ экан: устознинг умр йўлдоши Атияхон ая ҳам бу йил етмишинчи баҳорга қадам қўйдилар! Бахтиёр етмишвойлар етти фарзандлари, ўн беш невара ҳамда эваралари оғушида бахт нуридан баҳраманд бўлишмоқда.

Тўлқин ЭШБЕК,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Суҳбат

САНЪАТКОРНИНГ ОДДИЙЛИГИ

ҳаётда ҳам, ижодда ҳам мухлислар ишончини қозонади

"Туркистон" саройида истеъдодли хонанда Дилшод Раҳмоновнинг концерт дастурини томоша қилар эканман, унинг ўз овози, сози, ижро услубига эга хонанда эканига амин бўлдим. Жонли ижрода эмин-эркин куйлай олиши, кишини фикрлашга ундайдиган, қалбни тўлқинлантирадиган, ҳам шодлик улашувчи, ҳам йиғлатувчи қўшиқлари мухлисларни завқу шавққа тўлдирди. Айниқса, «Отасини соғинган бола», "Ажаб савдолар", "Бу дунё сендан ҳам, мендан ҳам қолар" номли қўшиқларини ижро қилганда зал гулдирос қарсаклар ва ҳайқириқларга тўлиб кетди.

Истеъдодли хонанда билан суҳбатимиз ана шу концерт дастури ва умуман қўшиқчилик санъати тўғрисида бўлди.

– Дилшод, катта саҳнадаги илк концерт дастурингизда тасодифан техник жиҳозлар ишламай қолган, сиз эса иккиланмай, жонли ижрода дастурга киритилмаган қўшиқларингизни куйлаган экансиз. Бундай қалтис вазиятдан чиқиб кетиш осон кечмагандир?..

–Ўшанда концертимни "Аёл" номли қўшиғим билан бошлашим керак эди. Кутилмаганда вазият ўзгарди. Ўзимни қўлга олдиму, "Отажон" деган қўшиғимни куйлаб юбордим. Назаримда, томошабинлар сезишмади.

– Катта саҳнага чиқишнинг ўзи бўлмайди. Айниқса, ҳозирги шароитда...

– Аввало, қўшиқчилик санъати қўшиқ айтиш масхарабозлик, кўнгилхушлик қилиш эмас. Юрагида дарди бор, Аллоҳ истеъдод юқтирган одамгина куйлаш бахтига эришади.

Оиламизда ҳамма санъатни севади. Отам Юрсинали Раҳмонов кўп йиллар мусиқа фанидан сабоқ берганлар, онам Мунаввар Раҳмонова ҳам санъатнинг қадрига етадиган инсон. Ойнаи жаҳонда, катта саҳнада энди кўринаётган бўлсам-да, қўшиқ куйлай бошлаганимга анча йил бўлди. 1984 йилдан халқ хизматига, тўй-ҳашамларга бориб юрдим. Устозларим эл севган санъаткорлар – Шерали Жўраев, Рустам Ғойипов, Қиличбек Тожиев, Охунжон Мадалиевларнинг этагидан тутиб, дуоларини олдим. Ҳар нарсанинг вақти-соати бўлганидек, бугун катта саҳналарда куйлаш бахтига мушарраф бўлиб турибман.

– Устоз-шогирд муносабатлари деганда нимани тушунасиз?

– Устоз деганда, сенга йўл-йўриқ кўрсатувчи, хатоларингни рўй-рост айтиб яхшиликка даъват этувчи, ёмонликдан узоқлаштирувчи яқин дўстни тушунаман. Ҳар бир янги қўшиғимни устозларим эшитади, муносабатини билдиради. Овозни қандай ишлата билиш, авж пардасига кўтариш ё тушиш каби...

Умуман, ҳар бир хонанданинг ўз хониши, ўз ноласи, дарди, жозибаси бор. Бировнинг нафаси бировникига ўхшамайди. Ҳар бир қўшиқчининг ижодидан нимадир ўрганаман.

– Қўшиқларингизни ёзиш жараёнида ижодий кўмакдошлар кимлар?

– Яккахон концерт дастурларимни тайёрлашда Ислом Худойбердиев доим кўмак беради. Бундан ташқари, Фаррух Сирожиддинов, Эркин Соҳибов, олтиариқлик шоир Шуҳрат Аҳмедов каби ижодкорлар билан ҳамкорлик қилиб келяпман.

– Тенгдошларингиз орасида қайси хонандаларнинг ижоди ва инсоний фазилатларини қадрлайсиз?

– Озодбек Назарбеков, Анвар Санаев, Абдужалил Қўқонов, Тоҳир Маҳкамов сингари хонандаларнинг оддийлигини, камтарлигини ҳурмат қиламан. Умуман менга оддий одамлар даврасида бўлиш ёқади. Оддийликда гап кўп.

– Самимий суҳбатингиз учун ташаккур.

Суҳбатдош: Матлуба ТЕМИР қизи

Обод гўшалар

МИНГЧИНОРНИНГ МИНГ ЧИРОЙИ

Қашқадарё билан Самарқанд вилоятини боғлайдиган Тахтакарача довонидан ўтганингиздан сўнг, нигоҳингиз ажиб бир манзарага тушади. "Мингчинор" деб аталувчи бу маскан бугун мароқли ҳордиқ чиқарадиган обод гўшага айланган. Меҳнатсевар, уста тадбиркорлар саъй-ҳаракати билан бу жой, айниқса мустақиллик йилларида ободонлашиб, гўзал қиёфа касб этди.

"Қайнар" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида 6 та қишлоқ бор. Бу қишлоқларнинг ўзига хос бетакрор, гўзал табиати киши эътиборини тортади. Айниқса, тоғ тошлари орасидан оқиб чиқаётган табиий булоқлар сувларидан баҳраманд бўлган киши ўзини тетик ва бардам ҳис қилади. Негаки, Қайнарбулоқ, Роҳатбулоқларнинг сувлари шифобахшлик хусусиятга эга.

Бундан 3-4 йиллар илгари чакалакзор ҳудудни ижодкор-тадбиркор Озод Алиқулов ўзлаштириб, хайрли ишга қўл урди. Эндиликда бу ерда одамлар мароқли ҳордиқ чиқарадиган муҳташам бир маскан қад ростлади.

Айтгандек, Мингчинордаги сўлим масканларда жойлашган «Ёш алангачи», "Нурафшон", "Алоқачи", "Дўстлик" болалар оромгоҳларида ҳар йили келажагимиз ворислари бўлган юзлаб ўғил-қизлар ёзги таътилни мароқли ўтказишади. "Мингчинор", "Мингбулоқ", "Қайнар" дам олиш масканларида эса кишилар саломатликларини тиклашади.

Ўтган асрнинг 70-йилларида бу ерда минг туп чинор дарахти ўтказилиб, "Мингчинор" номи билан атала бошланди. Ўша даврда ўрмон хўжалигига раҳбарлик қилган Абдужалил ота Раҳмонов чинорларни меҳр билан парваришлаб, обод гўшага айлантиришда катта ҳисса қўшди. Мингчинорнинг чиройи ҳам шу кўкка бўй чўзган чинорларида. Бинобарин, чинорлар ўзининг соясалқинлиги билан атрофни мусаффолаштириб, томирлари эса ер ости сувлари ҳолатини мўътадиллаштиради. Гўзалликка ошуфта қалблар доимо Мингчинор табиатининг гўзаллигига ошно бўладилар. Олис йўл босиб келаётган ҳар қандай йўловчи бу ерда бир фурсат тўхтаб, тоғ булоғининг зилол сувидан ичиб, чарчоқларини унутади. Маҳалла аҳлининг уюшқоқлиги ва ҳамжиҳатлиги туфайли Мингчинор воҳанинг зумрад гавҳарига, фахрига, мулки борлиқнинг ҳақиқий мўъжизасига айланмоқда.

Шавкат СУЛТОНОВ

Биласизми?

ОЙДАГИ БИРИНЧИ МЕВА

Дунёда олманинг 7 мингдан ортиқ нави бўлиб, ўртача ёшдаги ҳар бир олма дарахти тахминан 20 қути ҳосил беради. Мутахассислар фикрича, олма илк маротаба бундан 4000 йил олдин Ўрта Шарқда пайдо бўлган.

Дунёда гуручнинг 15 мингдан ортиқ тури мавжуд. Сайёрамизнинг ярим аҳолиси гуручни энг асосий овқат сифатида истеъмол қилади.

Дунёда бир миллиарддан ортиқ киши гуруч етиштириш билан шуғулланади.

Сутли шоколадлар таркибида кальций ва фосфат кислоталари бўлади. Бу моддалар оғизда кислота ишлаб чиқаришни секинлаштириб, тишларимиз кариес бўлишидан сақлайди.

Ким кўп шоколад еса, ўша одамда ҳуснбузар бўлмайди.

Чикаго дунёнинг ширинликлар "пойтахти" ҳисобланади.

Музқаймоқ илк маротаба шакарсиз ва тухумсиз тайёрланган, фақат муздан иборат бўлган.

Бир килограмм шакар тахминан 5 миллион дона шакар заррачасидан иборат.

Ойда мевалар ичида биринчи бўлиб шафтоли ейилган экан.

Мозий бисоти

ҒОФИЛ ЮРМАК ҲИКМАТДИН ЭМАС...

Убайдий ижодида ижтимоий адолат талқини

Шоҳ ва шоир Убайдий яссавия адабий мактабининг таниқли вакилларидан бири бўлган. Убайдий (Убайдуллохон) ҳукмдор бўлиш билан бирга, истеъдодли шоир, зиёли, маърифатпарвар шахс эди, атрофига санъат аҳлини тўплаб, ўзи ҳам шеър ёзиб, хаттотлик ва мусиқа билан шуғулланган. Зайниддин Восифий Убайдийнинг шеърхонлик мажлислари ўтказгани, қалам аҳлларини ўз тажрибаларидан баҳраманд қилганини ёзади.

Ўн саккиз ёшида Убайдуллоҳнинг Бухорога ҳоким этиб тайинланишидан илм ва маданият аҳли мамнун бўлади. Жумладан, тарихчи Маҳмуд ибн Валий Убайдуллохонни ўз замонасининг "Нўширавони одили" деб таърифласа, Мирзо Ҳайдар "Тарихи Рошидий" асарида у тахтда ўтирган даврида барча яхши фазилатларни ўзида мужассамлаштирган подшоҳ эди, қилган хайрли ишлари билан Ҳиротни ва Ҳусайн Мирзо замонини эслатади, деб ёзади. Дарҳақиқат, у ҳукмронлик қилган даврда мамлакатда илм, маданият, санъат, халқ хўжалиги равнақ топганди.

Убайдийдан бой адабий мерос қолган. Шоир ҳаёти ва ижодини махсус тадқиқ қилган М.Абдуллаевнинг аниқлашича, унинг "Куллиёт"и Шарқшунослик институти қўлёзмалар хазинасида, "Девон"и ва "Масоил ус-салот" терма баёзи Туркияда сақланади. Шунингдек, «Девони ҳикмат» тўпламларидан шоирнинг кўплаб яссавиёна ҳикматлари ўрин олган. Убайдий ҳикмат ёзишда катта ижодий ютуқларни қўлга киритган. Яссавий ҳикматлари таъсирида шеърлар битган ва унга самимий ҳурмат-эҳтиром билан шундай мадҳия бағишлаган:

Шайбонийларнинг Яссавий ижодиётига алоҳида эътибор бериши ва унинг ҳикматнавислик анъаналарини қайтадан жонлантириши XVI аср ўзбек адабиётида юзага келган эътиборли янгилик бўлди. Буни машҳур турк олими Ф.Купрули алоҳида таъкидлаган. Можор олими Я.Экман эса: "Убайдийнинг биринчи хизмати, Чиғатой адабиётида ҳикмат жанрини жонлантира билганидадир", деб ёзади.

Убайдий ҳикматларида арабча ва форсча сўзлар, Қуръони карим оятлари ёки ҳадиси шарифлардан олинган ибораю иқтибослар тез-тез учраса-да, уларнинг тили ва ифодасида мураккаблик сезилмайди.

Тажалли мақоминда юругум келур,
Ҳақ жамолин ул мақомда кўргум келур.
Ҳақиқат жононидин топсам хабар,
Ишқ отини ул сориға сургум келур.

Убайдий мумтоз шеъриятнинг аксарият жанрларида самарали ижод қилган. Унинг қитъа, рубоий ва ғазалларида ҳам Аҳмад Яссавий таъсири яққол сезилади. Туркий девонида тасаввуф сир-асрорларини чуқур ўқиб-ўрганган ижодкорнинг ҳақиқий ишқ шавқи билан битилган ўнлаб орифона ғазаллари ўрин олган. Ҳасанхожа Нисорий Убайдийнинг тасаввуфий фикр-тушунчалари асосли, теран мазмунга эгалиги ҳақида ёзар экан, унинг шайх Махдуми Аъзам Аҳмад Косонийга битиб юборган рубоийсини мисол келтиради. Бу рубоийга эса Махдуми Аъзам махсус шарҳ ёзган экан.

Маълумки, ориф – тасаввуфда ўзига хос мақом соҳиби, маърифати илоҳийдан хабардор зот. Убайдий фикрича, ориф нафсоний дунё ишларидан кўнгил узган, Ҳақ билан машғул. Нодон кимсалар эса, унинг маънавий аҳволидан хабарсиз. Шоир соликларни орифдан ибрат олишга чақириб, мосивони тарк этмай мақсадга эришиб бўлмаслигини уқтиради:

Орифлардек мосиваллоҳ таркин этмай,
Тажаррруднинг мақомиға доғи етмай,
Фанофиллоҳ вужуд ила ўздин кетмай,
Яратғонға лойиқ қуллуқ қилса бўлмас.

Убайдий ҳикмат яратишда ғоявий-бадиий янгиликларга эришишга ҳаракат қилган. Бунда у, энг аввало, улуғ пири Аҳмад Яссавий тажрибаларига таяниб иш кўрган. Шу учун Убайдий ҳикматлари орасида маъно ва оҳанг жиҳатидан Пири Туркистоннинг ҳикматларига ўхшайдиганлари тез-тез учрайди:

Аё дўстлар, жондин кечиб ишқ эркин туттум мано,
Ваҳдат майин ичкунча не хуноблар юттум мано.
Уч юз олтмиш дарё ўта юрмай киши суд айламас,
Тўрт юз қирқ тўрт тоғдин ошиб, борисидин ўттум мано.

Мазкур ҳикматдаги "жондин кечиш", "ишқ", "ваҳдат майи" каби ибора, рамз ва образлар, шунингдек, Яссавий ҳикматларига хос бўлган "Аё дўстлар" хитоби ва ниҳоят ҳар байтнинг "мано" радифи билан тугалланиши бевосита Яссавий ҳикматларини эслатади.

Шоир тўртликлари ўзининг ғоявий ва бадиий аҳамиятидан ташқари, тарихий қимматига ҳам эга. Чунки Убайдий Яссавий ҳикматларининг қадимги намуналарини ўқиган ҳолда, улардан озуқа олган. Масалан, Яссавийнинг:

Бешак билинг бу дунё барча халқдин ўтаро
Инонмагил молингга, илгингиздин кетаро.
Ото-оно, қариндош қаён кетти фикр қил,
Тўрт аёғлиқ чўбин от, бир кун санга етаро, –

мисралари билан бошланган ва дунё, ҳаёт, молу мулкнинг ўткинчилиги ҳақида битилган ҳикматнинг ҳар жиҳатдан ибрат касб этишини теран англаган Убайдий улуғ устозининг фикрини қуйидаги шаклда давом эттиради:

Кўч елдек эй рафиқ, олам бари кўчаро,
Кўз юмуб очқунча азиз умринг кечаро.
Ўлум солур мотамға, одам ўғлин ҳар ғамға,
Ақли бўлғон одамға ушбу ибрат етаро.
Давлатинға таянма, ганжу молға инонма,
Ҳам барчаға ишонма, бари андин кетаро.

Убайдий ҳикматларида комил ахлоқнинг муҳим жиҳатлари, айниқса, маърифий ва ирфоний қирралари хусусида анча кенг мулоҳаза юритилган. Зеро, шоир ҳикматнависликдан мақсад – ҳикмат гулистонидан маъно гулларини териш эканлигини шундай баён этади:

Ҳикмат юзидин юрурки ғафлатдин эмасдур,
Ғофил юрмаклик халқ ичра ҳикматдин эмасдур.

Хуллас, Убайдий ҳикмат йўлида баракали ижод қилган сермаҳсул адибдир. Унинг ҳикматлари ўқувчилар онги ва қалбини илму маърифат нурлари билан мунаввар этишга хизмат қилади. Шу боис, у ҳикматнавис шоир сифатида адабиётимиз тарихида ўзига хос салмоқли ўрин эгаллади. Унинг ҳикматлари нафақат сон, балки маъно ва моҳият жиҳатидан ҳам мумтоз адабиётимизнинг олтин хазинасига қўшилган улкан улушдир.

Нодирхон ҲАСАН,
филология фанлари номзоди

Тошкент ахборот технологиялари университетининг телекоммуникация технологиялари факультети 413-03 ту гуруҳ талабаси Султанмурат Исахоновин Нурушов номига берилган рейтинг дафтарчаси йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент ахборот технологиялари университетининг телекоммуникация технологиялари факультети 413-03 ту гуруҳ талабаси Улуғбек Нормуродовин Ҳамроев номига берилган рейтинг дафтарчаси йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон "Адолат" СДП Тошкент вилоят Кенгаши жамоаси "Адолат" СДП аъзоси, Тошкент вилояти табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раиси вазифасини бажарувчи Ғайбулла Жўраевга рафиқаси

ЗАҲРО ЖЎРАЕВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгашининг ижтимоий-сиёсий газетаси

Таҳрир ҳайъати
Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА,
Иқбол МИРЗО,
Турсунали ҚЎЗИЕВ,
Турғунпўлат ДАМИНОВ,
Равшан ҲАЙДАРОВ,
Мамазоир ХЎЖАМБЕРДИЕВ,
Исмоил САИФНАЗАРОВ,
Собир ТУРСУНОВ,
Шермат ШАМСИЕВ,
Светлана ОРТИҚОВА,
Мукаррамхон АЗИМОВА,
Жуманиёз АЛИБЕКОВ,
Камол АЛЛАЁРОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Талъат МУРАТОВ

Бош муҳаррир
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 016 рақами билан рўйхатга олинган

МАНЗИЛИМИЗ:
700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар:
Қабулхона – 133-40-86, 136-53-14
Факс – 133-40-86
Котибият – 136-55-96
Сиёсат ва партия ҳаёти бўлими – 136-55-64
Хатлар бўлими – 136-55-64
Маънавият, адабиёт ва санъат бўлими – 136-54-39
Иқтисодиёт ва саноат бўлими – 136-54-39
Маркетинг ва реклама бўлими – 136-55-96

Навбатчи муҳаррир – Бахтиёр Тошназаров
Навбатчи – Носир Ҳайдаров
Саҳифаловчи – Латифжон Турсунов

● «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t – Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Буюртма Г – 1100
Ҳажми – 8 босма табоқ.
Офсет усулида босилган
Қоғоз бичими А-2.
Адади – 1270

Нашр индекси – 100

Ҳафтанинг жума кунлари чиқади.

Босишга топшириш вақти – 20.00
Босишга топширилди –